

รายงานผลการวิจัย

เรื่อง การเตรียมความพร้อมด้านการบริหารการเงินของผู้ประกอบการเกษตรกร
ปลอดภัยตำบลป่าไผ่

**The Preparation of Financial Management for Agricultural Entrepreneurs
in Pah Pai**

โครงการย่อยภายใต้ชุดโครงการ : การบริหารจัดการเกษตรกรตำบลป่าไผ่สู่ความเป็นผู้ประกอบการ
เกษตรปลอดภัย

ได้รับการจัดสรรงบประมาณวิจัย จากเงินรายได้คณะบริหารธุรกิจ ประจำปี งบประมาณ 2562

จำนวน 30,000 บาท

หัวหน้าโครงการ อาจารย์ ดร. จิรายุ หาญตระกูล

ผู้ร่วมโครงการ อาจารย์ปิ่นฉวีรัตน์ วังอนุสรณ์

งานวิจัยเสร็จสิ้นสมบูรณ์

30 สิงหาคม 2562

กิตติกรรมประกาศ

โครงการวิจัยเรื่อง การเตรียมความพร้อมด้านการบริหารการเงินของผู้ประกอบการเกษตรปลอดภัย ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ได้สำเร็จลุล่วง โดยได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ประจำปีงบประมาณ 2562 คณะผู้วิจัยขอขอบคุณ กลุ่มผู้ประกอบการเกษตรปลอดภัย ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ในการให้ข้อมูล และการเข้าเยี่ยมชมกิจการของกลุ่มขอขอบคุณคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ที่ให้ความอนุเคราะห์เรื่องสถานที่ และอุปกรณ์บางอย่างที่ใช้ในการดำเนินการวิจัยจนเสร็จสิ้นสมบูรณ์

ผู้วิจัย

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยแม่โจ้	
B: 362.494	เลขเรียกหนังสือ
I:	
- 9 พ.ย. 2563	
วันที่	

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
สารบัญ	๗
สารบัญตาราง	ค
บทคัดย่อ	จ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
ขอบเขตของการวิจัย	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	4
แนวคิดและทฤษฎี	4
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	22
ประชากร	22
กลุ่มตัวอย่าง	22
เครื่องมือในการวิจัย	22
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	23
การวิเคราะห์ข้อมูล	23
บทที่ 4 ผลการวิจัย	24
ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม	24
ส่วนที่ 2 วัดความรู้เกี่ยวกับการจัดการทางการเงินกับการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการ	28
ส่วนที่ 3 วัดความพร้อมเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการทางการเงิน	31
ส่วนที่ 4 ปัญหาและอุปสรรคในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการทางการเงิน	32
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	33
สรุปผลการวิจัย	33
อภิปรายผล	33
ข้อเสนอแนะ	34
เอกสารอ้างอิง	
ภาคผนวก	

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 แสดงความรู้ทางการเงินรวม ด้านความรู้ ด้านพฤติกรรม และด้านทัศนคติ ทางการเงินของเกษตรกร	13
ตารางที่ 2 แสดงระดับความรู้ทางการเงิน ด้านความรู้ ด้านพฤติกรรม และด้านทัศนคติ ของเกษตรกร	15
ตารางที่ 3 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ทางการเงิน ด้านความรู้ พฤติกรรม และทัศนคติจำแนกตามข้อมูลพื้นฐานของเกษตรกร	17
ตารางที่ 4 จำนวน และร้อยละของเกษตรกรผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรปลอดภัยตำบล ป่าไผ่ จำแนกตามอายุ	24
ตารางที่ 5 จำนวน และร้อยละของเกษตรกรผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรปลอดภัยตำบล ป่าไผ่ จำแนกตามเพศ	24
ตารางที่ 6 จำนวน และร้อยละของเกษตรกรผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรปลอดภัย ตำบลป่าไผ่ จำแนกตาม ระดับการศึกษา	25
ตารางที่ 7 จำนวน และร้อยละของเกษตรกรผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรปลอดภัย ตำบลป่าไผ่ จำแนกตาม ระยะเวลาในการประกอบอาชีพเกษตรกรปลอดภัย	25
ตารางที่ 8 จำนวน และร้อยละของผลิตภัณฑ์ของเกษตรกรผู้ประกอบอาชีพเกษตรกร ปลอดภัยตำบลป่าไผ่	26
ตารางที่ 9 จำนวน และร้อยละของเกษตรกรผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรปลอดภัย ตำบลป่าไผ่ จำแนกตามรายได้และค่าใช้จ่าย	26
ตารางที่ 10 จำนวน และร้อยละของเกษตรกรผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรปลอดภัยตำบล ป่าไผ่ จำแนกตามการใช้โปรแกรมคำนวณเกี่ยวกับเทคโนโลยีทางการเงิน	27
ตารางที่ 11 จำนวน และร้อยละของเกษตรกรผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรปลอดภัยจำแนก ตามการเคยใช้โปรแกรมคำนวณ Excel เกี่ยวกับเทคโนโลยีทางการเงิน	27
ตารางที่ 12 จำนวน ร้อยละ และค่าฐานนิยมของความรู้เกี่ยวกับการจัดการทางการเงินกับ การใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการสำหรับกลุ่มผู้ประกอบการเกษตรกรปลอดภัย	28
ตารางที่ 13 จำนวน และร้อยละของความรู้เกี่ยวกับการจัดการทางการเงินกับการ ใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการสำหรับกลุ่มผู้ประกอบการเกษตรกรปลอดภัย	29
ตารางที่ 14 จำนวน และร้อยละของเกษตรกรผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรปลอดภัย จำแนก ตามความรู้ด้านการจัดการเงินทุนหมุนเวียน	30

ตารางที่ 15 จำนวน ร้อยละ และค่าฐานนิยมของความรู้เกี่ยวกับการจัดการทางการเงิน 30
 กับการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการสำหรับกลุ่มผู้ประกอบการเกษตรปลอดภัย

ตารางที่ 16 ระดับค่าเฉลี่ยของความพร้อมต่อความรู้เกี่ยวกับการจัดการทางการเงินกับ 31
 การใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการ ในด้านต่าง ๆ ของผู้ประกอบการเกษตรปลอดภัย

การเตรียมความพร้อมด้านการบริหารการเงินของผู้ประกอบการ
เกษตรกรปลอดภัย ตำบลป่าไผ่

(The preparation of financial management for agricultural entrepreneurs
in Pah pai)

อาจารย์ ดร. จิรายุ หาญตระกูล และอาจารย์ปณณวัฒน์ วังอนุสรณ์

คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จ.เชียงใหม่ 50290

บทคัดย่อ

ชุมชนในพื้นที่ตำบลป่าไผ่ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ซึ่งเทศบาลตำบลป่าไผ่ได้มีนโยบายสนับสนุนและส่งเสริม ให้มีการพัฒนาการเกษตรอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะเกษตรกรอินทรีย์ อีกทั้งส่งเสริมให้มีการสร้างอาชีพให้แก่ผู้สูงอายุ และกลุ่มอาชีพอื่นๆ แต่ด้วยปัญหาทางด้านสภาพแวดล้อม ปัจจัยภายใน เช่น ความรู้ทางการบริหารการเงิน และปัจจัยภายนอกอื่นๆ ที่ทำให้การดำเนินกิจกรรมต่างๆ ไม่บรรลุผลสำเร็จ ในการขับเคลื่อนกลุ่มให้บรรลุวัตถุประสงค์ ของการพัฒนาประเด็นสำคัญอย่างหนึ่ง คือการบริหารการเงิน โดยงานวิจัยชิ้นนี้ได้ศึกษาถึงความพร้อมในการดำเนินงานด้านการบริหารการเงินของผู้ประกอบการเกษตรกรปลอดภัยพื้นที่ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวัดความรู้ทางการเงินของกลุ่มพบว่า มีความรู้ ด้านการวางแผนการเงินแต่ ไม่รู้ ว่าสามารถนำ excel มาประยุกต์ใช้ กระบวนการวางแผนได้ ส่วนด้านการใช้เทคโนโลยีช่วยในการจัดการเงินทุนหมุนเวียนพบว่า กลุ่มผู้ประกอบการฯ ส่วนใหญ่ มีความรู้ เกี่ยวกับระบบการชำระเงิน ผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ ผลการวัดความพร้อมเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีเพื่อจัดการทางการเงิน พบว่า ผู้ประกอบการเกษตรกรปลอดภัยตำบลป่าไผ่ ในจังหวัดเชียงใหม่ มีการใช้โปรแกรม excel ในการวางแผนทางการเงิน และระดมเงินทุนผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์อยู่ในระดับต่ำ (ใช้น้อย) มีการชำระค่าสินค้าโดยผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ และการตรวจสอบรายการ อยู่ในระดับปานกลาง โดยพบว่าปัญหาและอุปสรรคในการใช้เทคโนโลยีเพื่อจัดการทางการเงิน คือ การใช้งานยาก มีค่าใช้จ่ายและไม่ได้ใช้บ่อย

คำสำคัญ : การเตรียมความพร้อม การเงิน ผู้ประกอบการ เกษตรปลอดภัย ตำบลป่าไผ่

บทที่ 1 บทนำ

ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

ปัจจุบันภาคเกษตรถือว่ามีความสำคัญและเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาชุมชน โดยเฉพาะเกษตรกรสูงอายุซึ่งมีส่วนช่วยในการผลิตทางการเกษตรและการแปรรูปเพิ่มมากขึ้นเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว เป็นการแบ่งเบาภาระของหัวหน้าครอบครัว และเพื่อให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น จึงทำให้มีการรวมกลุ่มเกษตรกรป่าไผ่ขึ้น ประกอบกับกรมส่งเสริมการเกษตรได้ส่งเสริมให้ภาคเกษตรรวมตัวกันเป็นกลุ่มตั้งแต่ปี 2511 เพื่อรับความรู้ทางด้านเคหะกิจเกษตรและทางด้านการประกอบอาชีพการเกษตร ให้สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและช่วยเสริมรายได้ให้ ยังได้รับการส่งเสริมสนับสนุนให้มีบทบาทต่อการพัฒนาประเทศอย่างมีระบบที่จะส่งผลดีต่อเศรษฐกิจและสังคมส่วนรวมของประเทศ (ครอบครัวแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 4 พ.ศ. 2520-2524) (ภุชฉินา 2558)

ชุมชนในพื้นที่ตำบลป่าไผ่ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ซึ่งเทศบาลตำบลป่าไผ่ได้มีนโยบายสนับสนุนและส่งเสริม ให้มีการพัฒนาการเกษตรอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะเกษตรกรอินทรีย์ อีกทั้งส่งเสริมให้มีการสร้างอาชีพให้แก่ผู้สูงอายุ และกลุ่มอาชีพอื่นๆ แต่ด้วยปัญหาทางด้านสภาพแวดล้อม และปัจจัยภายนอกอื่นๆ ที่ทำให้การดำเนินกิจกรรมต่างๆ ไม่บรรลุผลสำเร็จ ชุมชนในพื้นที่ตำบลป่าไผ่ จึงมีความต้องการ ที่จะพัฒนาและแก้ไขปัญหาดังกล่าว ทั้งนี้ โดยความต้องการของชุมชนป่าไผ่ ต้องการการส่งเสริมการประกอบอาชีพโดยคำนึงถึงเงินลงทุนของเกษตรกร และก่อให้เกิดการต่อยอดการผลิต ทั้งสนับสนุน ให้ความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการกลุ่มเกษตรกร การสร้างผู้นำกลุ่ม ระเบียบกลุ่ม และบทบาทหน้าที่ นอกจากนี้การเข้าถึงพื้นที่อย่างทั่วถึง เพื่อนำความต้องการของชุมชนมาพัฒนาให้เกิดประโยชน์สูงสุดในพื้นที่นั้นๆ เพราะทุกพื้นที่มีบริบท ภูมิปัญญา และทรัพยากรธรรมชาติที่แตกต่างกัน อีกทั้ง ความต้องการของกลุ่มเกษตรกร กลุ่มอาชีพและกลุ่มผู้สูงอายุ โดยกลุ่มเกษตรกร แบ่ง ออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้ กลุ่มผู้ผลิตข้าว มีปัญหาในด้านการจัดการตั้งแต่กระบวนการปลูกข้าวโดยเฉพาะเกษตรกรอินทรีย์ การแปรรูป แต่ขาดตลาดรองรับที่เพียงพอต่อผลผลิต นอกจากนี้กลุ่มผู้ปลูกพืชหลากหลาย ซึ่งมีเกษตรกรน้อยราย ทำการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ใช้เอง แต่เกิดปัญหาด้านมาตรฐานการผลิต เพราะเกษตรกรผู้ปลูกหันไปใช้ปุ๋ยเคมี เนื่องจากให้ผลผลิตมากกว่า ทำให้ผลผลิตเป็นผลผลิตจากเคมีไม่เป็นอินทรีย์ตามต้องการ และตลาดรองรับผลผลิตไม่เพียงพอ อีกทั้งกลุ่มเกษตรกรต้องการสร้างศูนย์จัดการกลาง เพื่อเชื่อมโยงเกษตรกรกับตลาดเพื่อกระจายสินค้าและสร้างมาตรฐานร่วมกัน และก่อให้เกิดการพัฒนาผลิตภัณฑ์ในอนาคต รวมถึงกลุ่มเกษตรกรไม่มีเครือข่ายทางการผลิต การแปรรูป และตลาดรองรับ นอกจากนี้ชุมชนในพื้นที่ตำบลป่าไผ่ยุคบันทึกบัญชี

ครัวเรือนเพราะขาดแรงจูงใจ เมื่อพบว่าตัวเลขค่าใช้จ่ายมากกว่ารายรับ (จากการเสวนากับเทศบาลและผู้นำชุมชนป่าไผ่ พ.ย.2561)

จากปัญหาและความต้องการดังกล่าว งานวิจัยด้านการบริหารจัดการกลุ่ม การเตรียมความพร้อมด้านการบริหารการเงินของผู้ประกอบการเกษตรปลอดภัยจึงเป็นสิ่งจำเป็น โดยเฉพาะบทบาทของการบริหารการเงินจำเป็นต้องมี กระบวนการวิเคราะห์และวางแผนทางการเงิน (analysis and planning) การตัดสินใจจัดหาเงินทุน (financing decision) และการตัดสินใจจัดสรรเงินทุนอย่างมีประสิทธิภาพ (investment decision) ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยนวัตกรรมทางการเงินสมัยใหม่เข้ามาช่วยในการจัดการให้เกิดประสิทธิภาพและรองรับการตลาดออนไลน์ที่กำลังเป็นที่นิยมในปัจจุบัน ซึ่งหากกลุ่มเกษตรกรประสบความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจก็จะถือเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยสังคมอย่างมากมาย เช่น 1) ช่วยให้เศรษฐกิจของชาติมีความเจริญก้าวหน้า และมั่นคง ตลอดจนให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ 2) ช่วยให้ประชาชนมีมาตรฐานการดำรงชีวิตที่ดีขึ้น 3) ทำให้เกิดความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี 4) ทำให้รัฐมีรายได้เพิ่มขึ้น และ 5) มีส่วนช่วยแก้ปัญหาทางสังคม

ดังนั้นงานวิจัยนี้จึงมีความสำคัญ เพื่อเป็นพื้นฐานให้เกษตรกรในพื้นที่ที่มีความเข้มแข็งและเป็นพลังในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจชุมชนและประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

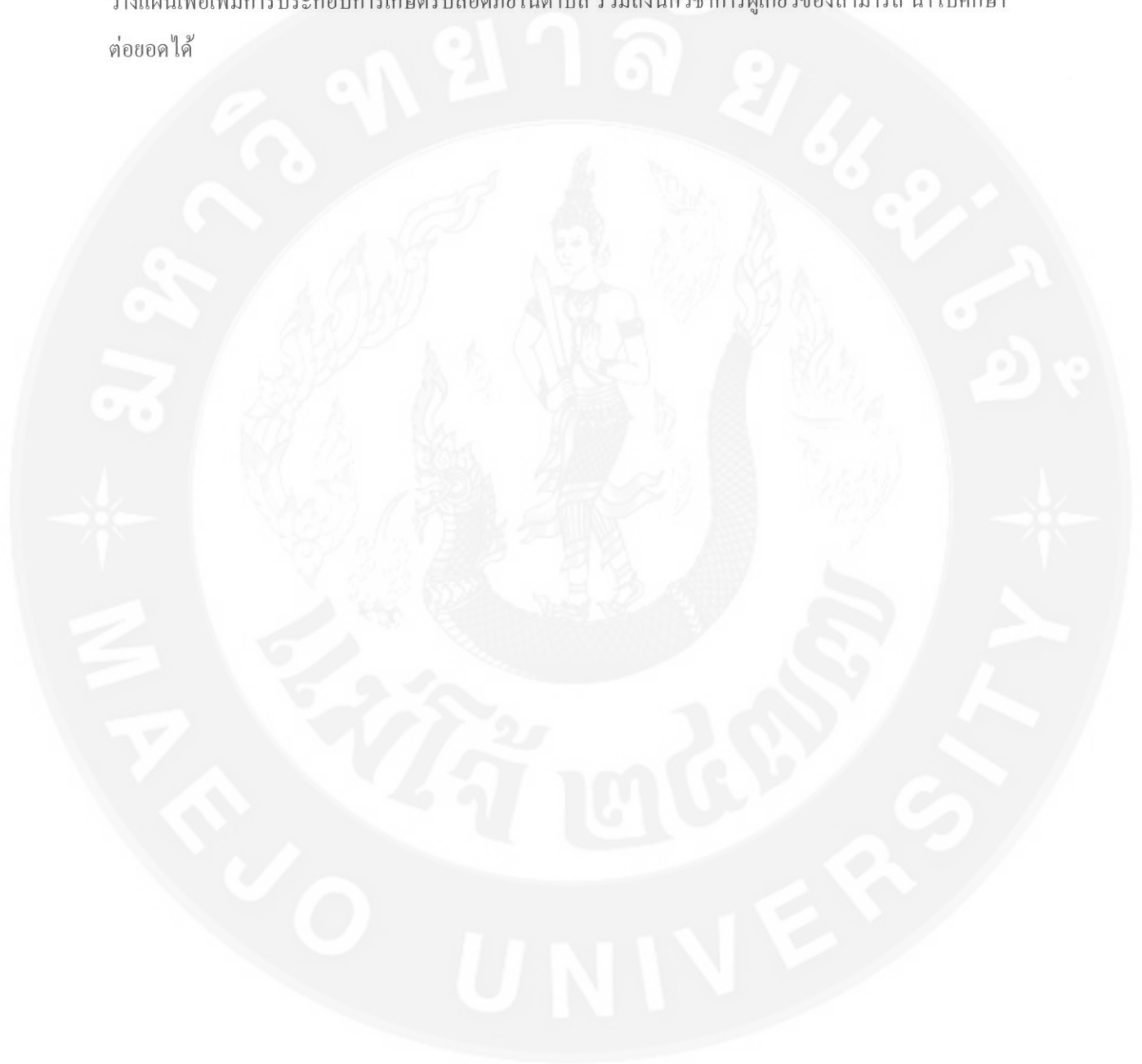
เพื่อศึกษาการเตรียมความพร้อมด้านการบริหารการเงินของผู้ประกอบการเกษตรปลอดภัย โดยเฉพาะกลุ่มเกษตรกรในตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

ขอบเขตของโครงการวิจัย

งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาในพื้นที่ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ เน้นไปที่ตัวแทนเกษตรกรในพื้นที่ตำบลป่าไผ่ และศึกษาเฉพาะคุณลักษณะและสมรรถนะของเกษตรกรที่จะเป็นผู้ประกอบการเกษตรปลอดภัย โดยใช้เวลาในการทำวิจัยตั้งแต่ เดือน ตุลาคม 2561 – กันยายน 2562 เป็นระยะเวลา 1 ปี

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เพื่อให้เกษตรกรที่มีความมั่นใจในการเริ่มต้นประกอบการที่เหมาะสมกับตนเองในอนาคตแก่ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ องค์กรความรู้ด้านการสร้างความเป็นผู้ประกอบการเกษตรปลอดภัย ในตำบล นอกจากนี้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนของชุมชน ตำบลหรืออำเภอสามารถนำข้อมูลไปใช้ในการวางแผนเพื่อเพิ่มการประกอบการเกษตรปลอดภัยในตำบล รวมถึงนักวิชาการผู้เกี่ยวข้องสามารถ นำไปศึกษาต่อยอดได้

บทที่ 2 การตรวจเอกสาร

ทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษา มีดังนี้

- ก. แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- ข. แนวคิดการจัดการทางการเงิน
- ค. แนวคิดด้านนวัตกรรมทางการเงิน (Financial Innovation)
- ง. แนวคิดเกี่ยวกับ e-Payment

ก. แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พระราชทานพระราชดำริชี้แนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาเป็นเวลาหลายปี โดยเริ่มจากพื้นฐาน คือ ความพอมี พอกิน พอใช้ ของประชาชนส่วนใหญ่ โดยใช้วิธีการและอุปกรณ์ที่ประหยัดแต่ถูกต้องตามหลักวิชาการ เมื่อพื้นฐานมั่นคงพร้อมพอสมควรและปฏิบัติได้แล้ว จึงค่อยสร้างค่อยเสริมความเจริญและฐานะทางเศรษฐกิจขั้นที่สูงขึ้นโดยลำดับต่อไป (ฉันทวงษ์ ทองภักดี, 2550: 12-13)

เศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วยคุณสมบัติ 3 ประการ ได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และภูมิคุ้มกัน ดังนี้

- ความพอประมาณ (Moderation) เป็นการดำเนินชีวิตอย่างทางสายกลาง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป รวมถึงต้องไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น
- ความมีเหตุผล (Reasonableness) เป็นการตัดสินใจเกี่ยวกับพฤติกรรมต่างๆ ที่มีความพอประมาณจะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผลโดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ
- ภูมิคุ้มกัน (Self-immunity) การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตโดยมีเงื่อนไขของการตัดสินใจและดำเนินกิจกรรมต่างๆ 2 ประการ ได้แก่
 - เงื่อนไขความรู้ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกันเพื่อประกอบการวางแผนและความระมัดระวังในการปฏิบัติ
 - เงื่อนไขคุณธรรมที่จะต้องเสริมสร้าง ประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริตและมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิตเมื่อพิจารณาจากคุณสมบัติและเงื่อนไขของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จะเห็นได้ว่าเป็นแนวคิดที่ยึดหลักทางสาย

กลาง ไม่มากหรือน้อยจนเกินไป โดยที่ความพอเพียงนั้นคือความพร้อมที่จะรับมือกับผลกระทบที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะจากปัจจัยภายนอกหรือภายในองค์กรก็ตาม

ความพอเพียงสำหรับคนทั่วไปมักจะนึกถึงความพอดี ความพอประมาณ แต่ตามปรัชญา ความพอเพียงจะต้องประกอบด้วยทั้งสามด้าน คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุมีผล และการมีภูมิคุ้มกัน เพราะการพัฒนาที่ยั่งยืนพร้อมรับกับการเปลี่ยนแปลง ได้ต้องมีทั้งสามองค์ประกอบซึ่งมีความเกี่ยวพันกัน เช่น หากมีความพอประมาณแต่ขาดความมีเหตุมีผลไม่คำนึงถึงระยะยาว ในอนาคตก็อาจไม่มีความพอประมาณได้ แม้จะมีการวางแผนระยะยาวแต่ไม่มีการเตรียมรับการเปลี่ยนแปลงในทางที่ไม่ดี ขาดภูมิคุ้มกันความเสี่ยงก็อาจจะมี ความผันผวนมากเกิดไม่พอเพียง เกิดผลกระทบในด้านลบได้ ความพอเพียงที่สมบูรณ์จึงต้องคำนึงถึงทั้งสามด้าน รวมทั้งเงื่อนไขความรู้และคุณธรรมความพอเพียงตามปรัชญาจึงมีความครอบคลุมมากกว่าความเข้าใจตามศัพท์ (ณัฐพงษ์ ทองภักดี, 2550: 16)

เศรษฐกิจพอเพียง มุ่งเน้นที่การพึ่งพาตนเอง โดยให้ผู้ผลิตหรือผู้บริโภคพยายามเริ่มต้นผลิตหรือบริโภคภายใต้ขอบเขตข้อจำกัดของรายได้หรือทรัพยากรที่มีอยู่ไปก่อน ดังเช่นการส่งเสริมให้เกษตรกรจัดสรรที่ดินของตนให้หลากหลาย โดยส่งเสริมให้แบ่งที่ดินเพื่อสร้างบ้าน ขุดบ่อเลี้ยงปลา ปลูกข้าว ปลูกพืชผักหลากหลายไว้บริโภคเองแทนการซื้อจากผู้อื่น เมื่อผลิตผลเหลือจากการบริโภคแล้ว จึงนำไปจำหน่ายเพื่อเพิ่มรายได้ซึ่งเป็นหลักการลดการพึ่งพา เพิ่มขีดความสามารถในการควบคุมการผลิตได้ด้วยตนเองและลดภาวะเสี่ยงจากการไม่สามารถควบคุมระบบตลาดได้อย่างมีประสิทธิภาพเศรษฐกิจพอเพียงมิใช่หมายความว่า การกระเบียดกระเสียดจนเกินสมควร หรือไม่ยอมใช้จ่ายอะไรที่มีราคาสูงเลย ไม่ใช่เพียงการประหยัด แต่เป็นการดำเนินชีวิตอย่างชาญฉลาด มุ่งให้ใช้จ่ายให้เหมาะสมตามกำลังทรัพย์ที่มี เพื่อเตรียมความพร้อมเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงจากภายนอกที่อาจเกิดขึ้น นำไปสู่ความสมดุล มั่นคง และยั่งยืน ของชีวิต เศรษฐกิจ และสังคม ดังนั้น มหาเศรษฐีจะซื้อรถยนต์ราคาแพงมาใช้ก็ไม่ได้ถือว่าขัดต่อหลักการเศรษฐกิจพอเพียง แต่สิ่งที่มีมักพบเห็นคือคนจำนวนมากใช้จ่ายเกินตัว เกินฐานะที่หามาได้ จนส่งผลให้เกิดปัญหาทางเศรษฐกิจตามมา เศรษฐกิจพอเพียง สามารถประยุกต์ใช้ได้ในทุกระดับทุกสาขา ทุกภาคของเศรษฐกิจไม่จำเป็นจะต้องจำกัดเฉพาะแต่ภาคการเกษตร หรือภาคชนบท แม้แต่ภาคการเงินภาคอสังหาริมทรัพย์ และการค้าการลงทุนระหว่างประเทศโดยมีหลักการที่คล้ายคลึงกันคือ เน้นการเลือกปฏิบัติอย่างพอประมาณ มีเหตุมีผลและสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ตนเองและสังคม(สมชาย ขจรศักดิ์ชัย, 2554)

ข. แนวคิดการจัดการทางการเงิน

ไม่ว่าธุรกิจจะมีรูปแบบองค์กรเป็นอย่างไรก็ตามจะเป็นกิจการขนาดเล็ก ขนาดกลางหรือขนาดใหญ่ ผู้บริหารการเงินจะมีหน้าที่หลักในการบริหารเพื่อทำให้เกิดมูลค่าเพิ่มแก่กิจการนั้นหมายถึงการบริหารเพื่อให้เกิดผลกำไรและขยายกิจการให้เกิดความเจริญเติบโตในอนาคตอันจะส่งผลให้เกิดมูลค่าเพิ่มสูงสุดแก่กิจการ (maximizing value of the firm)

ดังนั้นหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้บริหารการเงินจะมี 5 ประการ (SiamCashflow : ระบบออนไลน์) คือ

1. หน้าที่ในการพยากรณ์และวางแผน (forecasting and planning)
2. หน้าที่ในการตัดสินใจลงทุนและจัดหาเงินทุน (investment and financing decision)
3. หน้าที่ในการประสานงานและควบคุม (coordination and control)
4. หน้าที่ในการเป็นตัวแทนขององค์กรทำการติดต่อกับตลาดการเงิน (dealing with the financial market)
5. หน้าที่ในการบริหารความเสี่ยง (risk management)

หน้าที่ในการพยากรณ์และวางแผน (forecasting and planning)

ผู้บริหารการเงินจะมีหน้าที่ในการประสานงานกับฝ่ายต่าง ๆ ขององค์กรเพื่อรับข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อการพยากรณ์ และวางแผนทางการเงิน ซึ่งการพยากรณ์และการวางแผนสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ - การพยากรณ์และการวางแผนการเงินระยะสั้น - การพยากรณ์และการวางแผนการเงินระยะยาว เพื่อพยากรณ์หรือคาดการณ์เกี่ยวกับการรับและจ่ายเงินสดของกิจการว่าเป็นอย่างไร ในแต่ละเดือนมีเงินสดส่วนเกินหรือเงินสดขาดมือจำนวนเท่าใด ซึ่งช่วยให้ผู้บริหารสามารถวางแผนว่าถ้าในเดือนที่กิจการมีเงินสดส่วนเกินควรนำเงินไปลงทุนอย่างไร หรือเดือนใดที่เงินสดขาดมือควรจัดหาเงินสดมาจากแหล่งใด การพยากรณ์และวางแผนการเงินระยะสั้นนี้ช่วยให้กิจการได้ใช้เงินทุนระยะสั้นให้เกิดประโยชน์สูงสุดและรักษาสภาพคล่องของกิจการอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นการพิจารณาการตัดสินใจลงทุน ซึ่งกิจการต้องใช้เงินลงทุนค่อนข้างสูง โดยให้ผลตอบแทนในระยะยาว จึงจำเป็นต้องทำการพิจารณาให้รอบคอบก่อนการตัดสินใจลงทุน ข้อมูลที่นำมาประกอบการตัดสินใจต้องเป็นข้อมูลที่มีความแม่นยำเพื่อให้การวิเคราะห์นั้นตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด จึงสามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการวางแผนเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

หน้าที่ในการตัดสินใจลงทุนและจัดหาเงินทุน (investment and financial decision)

ปัญหาการตัดสินใจของผู้บริหารการเงินแบ่งเป็น 2 ประเภทคือ ปัญหาการตัดสินใจระยะสั้น เช่น ปัญหาในกรณีที่กิจการจะทำการผลิตชิ้นส่วนเอง หรือซื้อปัญหาว่าควรขายสินค้า หรือผลิตต่อแล้วขาย หรือปัญหาว่าควรยกเลิกสินค้าที่มีผลขาดทุนหรือไม่ ปัญหาการตัดสินใจระยะยาว ซึ่งหมายถึง โครงการลงทุนต่าง ๆ เช่น การสร้างโรงงานแห่งใหม่เพื่อทดแทนโรงงานเดิม การผลิตสินค้าใหม่เพิ่มเติม เป็นต้น ไม่ว่าจะเป็นปัญหาในระยะสั้นหรือระยะยาว การตัดสินใจจะมีประเด็นที่สำคัญอยู่ 2 ประการคือ การตัดสินใจจัดหาเงินทุน และการตัดสินใจใช้เงินลงทุน โดยมีหลักการว่าในการจัดหาเงินทุนควรเป็นแหล่งเงินทุนที่มีต้นทุนต่ำที่สุดและความเสี่ยงต่ำที่สุด โดยเงินทุนจะได้อาจมาจากหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น ซึ่งเงินทุนจากส่วนนี้จะมีต้นทุนในรูปของดอกเบี้ยจ่ายซึ่งจะต่ำกว่าเงินทุนจากส่วนของผู้ถือหุ้นที่จะมีต้นทุนในรูปของเงินปันผลหรือกำไร (ขาดทุน) นอกจากนี้ความเสี่ยงก็ต่ำกว่าด้วยการตัดสินใจนำเงินทุนไปใช้ แบ่งออกเป็น 2 ทางคือ ใช้ลงทุนใน

สินทรัพย์หมุนเวียนซึ่งจะทำให้กิจการมีสภาพคล่องสูง แต่ความสามารถในการทำกำไรจะต่ำกว่า เมื่อเทียบกับการลงทุนในสินทรัพย์ถาวร

หน้าที่ในการประสานงานและควบคุม (coordination and control)

ในการปฏิบัติงานผู้บริหารการเงินจะต้องประสานงานกับฝ่ายต่าง ๆ ในการดำเนินกิจการเพื่อมั่นใจว่ากิจการจะมีผลการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ การตัดสินใจทุก ๆ ด้านของกิจการจะต้องมีส่วนสัมพันธ์หรือมีผลกับเรื่องของการเงินเสมอ เช่น การตัดสินใจด้านการตลาดเกี่ยวกับการออกผลิตภัณฑ์ใหม่จะมีผลกระทบต่อความต้องการในการขยายการลงทุน การจัดหาเงินทุนจากแหล่งเงินทุนที่เหมาะสม ผลกระทบต่อความต้องการในการขยายการลงทุน การจัดหาเงินทุนจากแหล่งเงินทุนที่เหมาะสม ผลกระทบต่อนโยบายสินค้าคงคลังและความสามารถในการใช้กำลังการผลิตอย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพ การดำเนินงานเหล่านี้จะเกิดประสิทธิภาพได้จะต้องอาศัยการประสานงานกันระหว่างฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อที่จะนำข้อมูลมาช่วยตัดสินใจในการวางแผนอันเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน ขณะเดียวกันก็สามารถควบคุมการดำเนินงานโดยการตรวจสอบและประเมินผลตลอดระยะเวลาการปฏิบัติงานว่าเป็นไปตามแผนงานที่วางไว้หรือไม่

หน้าที่ในการเป็นตัวแทนองค์กรทำการติดต่อกับตลาดการเงิน (dealing with the financial market)

ผู้บริหารการเงินจำเป็นต้องติดต่อกับตลาดการเงินเพื่อการระดมทุน โดยสามารถแบ่งตลาดการเงินออกได้เป็น 3 ตลาดดังนี้ ตลาดการเงิน (The financial market) ตลาดเงิน (money market) ตลาดทุน (capital market) ทำหน้าที่ในการระดมเงินทุนระยะสั้นที่มีอายุการชำระหนี้ไม่เกิน 1 ปี แหล่งเงินทุนหรือสถาบันที่ทำหน้าที่เป็นตลาดเงิน ได้แก่ เจ้าหนี้การค้า เงินเบิกเกินบัญชี (overdraft account) ตลาดรับซื้อคืน (repurchase market) แต่ละตลาดมีหน้าที่ในการระดมเงินทุนหรือจัดหาเงินทุนให้แก่ธุรกิจ โดย ทำหน้าที่ในการระดมเงินทุนระยะยาวที่มีอายุการชำระหนี้เกิน 1 ปี โดยมีแหล่งเงินทุน ได้แก่ เงินกู้ยืมระยะยาวจากธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงิน ตลาดหลักทรัพย์ ตลาด OTC ดังนั้นการที่ธุรกิจจัดหาเงินทุนต้องพิจารณาวัตถุประสงค์ว่าจะนำเงินไปลงทุนอะไร ถ้าลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียน ควรจัดหาเงินทุนจากตลาดเงิน แต่ถ้าต้องการลงทุนในสินทรัพย์ถาวรควรจัดหาเงินทุนจากตลาดทุน โดยพิจารณาเงินทุนแต่ละแหล่งว่ามีต้นทุนของเงินทุนและความเสี่ยงเป็นอย่างไร ซึ่งผู้บริหารควรเลือกแหล่งเงินทุนที่มีต้นทุนและความเสี่ยงต่ำสุด

หน้าที่ในการบริหารความเสี่ยง (risk management)

กิจการทุก ๆ แห่งต้องเผชิญกับความเสี่ยง 2 ลักษณะ คือ

1. ความเสี่ยงนอกระบบ (unsystematic risk) เป็นความเสี่ยงอันเกิดจากภายในองค์กร และองค์กรสามารถควบคุมได้ขึ้นอยู่กับ ผู้บริหารขององค์กรว่ามีความสามารถบริหารงานเพื่อจัดความเสี่ยงได้มากน้อยเพียงใด เช่น ความเสี่ยงเรื่องสภาพคล่องทางการเงินของกิจการ

2. ความเสี่ยงภายในระบบ (systematic risk) ความเสี่ยงอันเกิดจากภายนอกกิจการ เป็นความเสี่ยงที่ควบคุมไม่ได้ ผู้บริหารต้อง มีความสามารถในการพยากรณ์ทิศทางหรือแนวโน้มการเปลี่ยนแปลง เช่น การเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ย (interest rate) หรืออัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา (foreign exchange rate)

การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ การเปลี่ยนแปลงทางสังคม การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี ประชากรศาสตร์ ความเสี่ยงภายในระบบ (systematic risk) หน้าที่ต่าง ๆ ภายในองค์กรธุรกิจ ความเสี่ยงนอกระบบ (unsystematic risk)

ก. แนวคิดด้านนวัตกรรมทางการเงิน (Financial Innovation)

ยุคปัจจุบัน โลกมีพัฒนาการมาอย่างต่อเนื่องและเปลี่ยนแปลงรวดเร็ว โดยมีพัฒนาการทางเทคโนโลยีที่เอื้อให้เกิดวิวัฒนาการของ “เงิน” และ “รูปแบบการชำระเงิน” ในแต่ละยุคสมัย ตั้งแต่ยุคที่ผลิต “เงิน” ขึ้นมาใช้เพื่อเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนแทนระบบการแลกเปลี่ยนสิ่งของ (barter system) จากเงินในรูปสิ่งของมาเป็นเงินโลหะที่มีมูลค่าตามจริง จนมาสู่ยุคเงินในรูปแบบเหรียญกษาปณ์ ธนบัตร ที่ไม่ได้มีมูลค่าตามจริง แต่มีการตรามูลค่าและมีสินทรัพย์หนุนหลังตามกฎหมาย ซึ่งโดยหลักแล้ว เงินถูกผลิตมาเพื่อทำหน้าที่ 3 ด้าน คือ 1) เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน 2) เป็นมาตรฐานในการวัดมูลค่าสิ่งของ และ 3) เป็นสิ่งที่รักษามูลค่า นอกจากพัฒนาการของ “เงิน” แล้ว ด้าน “ระบบการชำระเงิน” ก็มีพัฒนาการมาเป็นลำดับเช่นกัน ตั้งแต่ระบบที่มีตัวกลางทางการเงิน (centralized) โดยเฉพาะระบบธนาคารที่มีธนาคารเป็นตัวกลาง ทำหน้าที่รับฝากถอน โอนเงินที่ผูกกับบัญชีเงินฝาก (account-based system) ต่อมามีการพัฒนาโดยนำเทคโนโลยีมาปรับใช้เกิดการ โอนเงินข้ามธนาคาร และมาถึงปัจจุบันที่มีการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ (electronic payment)

ในระยะหลังหน่วยงานที่ไม่ใช่ธนาคาร (non-bank) เริ่มเข้ามามีบทบาทในการให้บริการทางการเงินมากขึ้น ขณะที่ระบบเทคโนโลยีล่าสุดได้มีการพัฒนาที่เอื้อให้เกิดการชำระเงินระหว่างกัน โดยไม่อาศัยตัวกลาง (decentralized) อีกทั้งเทคโนโลยียังช่วยให้เกิดการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเงินใหม่ๆ ที่ใช้แทนเงินสด เช่น บัตรเครดิต บัตรเดบิต เงินดิจิทัล จนมาในปัจจุบันเริ่มมีแนวคิดพัฒนาสกุลเงินดิจิทัลที่ใช้แทนสกุลเงินท้องถิ่น รวมถึง คริปโทเคอร์เรนซี (cryptocurrency) ที่ไม่ได้ถือเป็นเงินตราตามกฎหมายแต่เป็นหน่วยข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ถูกสร้างขึ้นบนระบบอิเล็กทรอนิกส์เพื่อใช้เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน ทำธุรกรรมระหว่างกันได้โดยไม่ต้องผ่านตัวกลาง จะเห็นได้ว่าวิวัฒนาการของเงินและระบบการเงินเช่นนี้จำเป็นต้องอาศัยพัฒนาการทางเทคโนโลยีและระบบโครงสร้างพื้นฐานการสื่อสารโทรคมนาคมรองรับ เช่น อินเทอร์เน็ตความเร็วสูง สมาร์ทโฟน เทคโนโลยี 3G 4G 5G

นวัตกรรมทางการเงินที่เกิดขึ้นทั่วโลกทำให้แนวโน้มการใช้ผลิตภัณฑ์ทางการเงินใหม่ๆ อาทิ การใช้ e-Payment แทนเงินสดเป็นที่นิยมมากขึ้น โดยเฉพาะในประเทศไทยสวีเดน ซึ่งจัดว่าเป็นประเทศแรกในโลก

ที่เข้าใกล้สังคมไร้เงินสด (cashless society) มาก นอกจากนี้ยังมีอีกหลายประเทศใช้ e-Payment ในมูลค่าที่ใหญ่กว่าขนาดเศรษฐกิจ เช่น สิงคโปร์ เกาหลีใต้ ออสเตรเลีย รัสเซีย แคนาดา เป็นต้น

สำหรับประเทศไทย คนไทยมีพฤติกรรมการใช้ e-Payment สูงขึ้นต่อเนื่องเช่นกัน แต่ส่วนใหญ่ยังนิยมใช้เงินสด สะท้อนได้ว่าประเทศไทยยังอยู่ในช่วงเริ่มต้นของการก้าวเข้าสู่สังคมไร้เงินสด คนไทยเพิ่งเริ่มใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีทางการเงินและเริ่มหันมาใช้ผลิตภัณฑ์ทางการเงินใหม่แทนเงินสด อย่างไรก็ตาม การเปลี่ยนแปลงในช่วงหลายปีที่ผ่านมา โดยเฉพาะการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบการชำระเงิน ส่งผลให้เห็นการเติบโตที่สูงขึ้นอย่างรวดเร็วของสื่อการชำระเงิน e-Payment เช่น การโอนและชำระเงินผ่านอินเทอร์เน็ต (internet banking) ผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่ (mobile banking) และเงินอิเล็กทรอนิกส์ (e-money) ประกอบกับการที่เศรษฐกิจไทยเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างหลายด้าน เช่น การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ การเปลี่ยนแปลงรูปแบบการค้าแบบดั้งเดิมไปสู่การค้าอิเล็กทรอนิกส์ (e-commerce) รวมทั้งการพัฒนากระบวนการชำระเงินซึ่งมีส่วนช่วยพัฒนาระบบการเงินให้ทันสมัยและสนับสนุนการเติบโตของเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป

ง. แนวคิดเกี่ยวกับ e-Payment

ในปัจจุบันรูปแบบการใช้ชีวิตของมนุษย์ได้มีการเปลี่ยนแปลงไปตามความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีที่ได้มีการพัฒนาไปข้างหน้าอย่างสม่ำเสมอ เพื่อแสวงหาความสะดวกสบายในการใช้ชีวิตให้มากขึ้น ดังเช่นการพัฒนาระบบการชำระเงินแบบ e-Payment หรือ Electronic Payment System ที่ถูกสร้างขึ้นมาให้สอดคล้องกับการใช้งานของเทคโนโลยีและวิถีชีวิตของคนในปัจจุบัน ซึ่งจะมีลักษณะเป็นกระบวนการส่งมอบในลักษณะของการโอนชำระเงินผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ทันสมัย เช่น ระบบอินเทอร์เน็ต คอมพิวเตอร์ สมาร์ทโฟน ที่มีตัวกลาง Payment Gateway ในรูปแบบ Website ที่ทำให้สามารถทำการชำระค่าบริการ หรือทำธุรกรรมทางการเงินต่างๆ ผ่านบัตรเครดิตได้

โดยทั้งหมดนี้ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาล เพื่อลดงบประมาณในการผลิตธนบัตร ลดปัญหาในการฟอกเงิน หลบเลี่ยงภาษี เพื่อให้การเก็บภาษีมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และทำให้การทำธุรกรรมทางการเงินต่างๆ ง่ายขึ้น ซึ่งระบบ Electronic Payment System นี้จะอยู่ภายใต้การดูแลของธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งหากธุรกิจใดที่ต้องการใช้งาน จำเป็นจะต้องขออนุญาตธนาคารแห่งประเทศไทยก่อนการใช้งาน และธุรกิจ Electronic Payment System ที่อยู่ภายใต้การดูแลของธนาคารแห่งประเทศไทย ประกอบด้วยบริการทั้งหมด 8 ประเภทดังนี้ (Am2b Marketing : ระบบออนไลน์)

1. การเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Money) คือมูลค่าของเงินที่ถูกบันทึกในสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งอาจมาจากการใช้ชำระค่าสินค้า หรือทำธุรกรรมอื่นๆ แทนเงินสด
2. บริการเครือข่ายของบัตรเครดิต คือเครือข่ายที่จะให้บริการในการรับส่งข้อมูลทางการเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์ไปยังผู้ให้บริการบัตรเครดิตต่างๆ

3. บริการเครือข่าย EDC Network คือจุดเชื่อมโยงเครือข่ายของการให้บริการอุปกรณ์ หรือเครื่องมือที่รับส่งข้อมูลการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ

4. บริการสวิตชิ่งในการชำระเงิน (Transaction Switching) คือบริการที่เป็นส่วนรวม หรือจุดเชื่อมต่อของการรับส่งข้อมูลการชำระเงิน ให้กับผู้ให้บริการตามที่ได้ตกลงกันไว้

5. บริการหักบัญชี (Clearing) คือการบริการในการรับส่งข้อมูล ตรวจสอบ และยืนยันในคำสั่งของการชำระเงิน เพื่อให้กระบวนการชำระดุลระหว่างเจ้าหนี้ และลูกหนี้ให้สำเร็จ

6. บริการชำระดุล (Settlement) คือบริการระบบการชำระเงินที่ตกลงกันไว้ล่วงหน้า เพื่อหักเงินของผู้ใช้บริการไปให้เจ้าหนี้

7. บริการรับชำระเงินแทน บริการที่คิดขึ้นมาเพื่อชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์แทนเจ้าหนี้

8. บริการการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ผ่านอุปกรณ์ หรือผ่านทางเครือข่าย เป็นการชำระเงินผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ แต่จะไม่มีการเก็บเงินไว้

ข้อดีของ e-Payment

1. เพิ่มความรวดเร็ว และความสะดวกรวดเร็ว การชำระเงินผ่านระบบอี-เพย์เมนต์ นับว่าเป็นวิธีการที่รวดเร็ว และสะดวกรวดเร็วเป็นอย่างมากในการชำระเงิน เมื่อเทียบกับวิธีการชำระเงินแบบดั้งเดิมอย่างเงินสด หรือเช็คเนื่องจากคุณสามารถชำระค่าสินค้าหรือบริการออนไลน์ได้ตลอดเวลาทั้งกลางวันและกลางคืนจากทั่วทุกมุมโลก

2. ยอดขายที่เพิ่มขึ้น เมื่อมีระบบอี-เพย์เมนต์ในยุคสมัยที่ผู้คนหันมาจับจ่ายใช้สอยแบบออนไลน์มากขึ้น การใช้ระบบอี-เพย์เมนต์จึงถือได้ว่าเป็นตัวช่วยที่สะดวกรวดเร็วในการทำธุรกรรมทางการเงิน เมื่อสามารถทำได้ง่ายและรวดเร็วการตัดสินใจซื้อก็ง่ายขึ้น ซึ่งนั่นก็มีผลต่อยอดขายที่เพิ่มขึ้นแน่นอน

3. ลดต้นทุนในการทำธุรกรรมทางการเงิน การทำธุรกรรมทางการเงินนั้นมีค่าใช้จ่ายทางตรง และค่าใช้จ่ายทางแฝงที่คุณอาจคิดไม่ถึงค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ค่าธรรมเนียมในการทำธุรกรรมต่างๆ แม้จะเล็กน้อยแต่ก็ถือเป็นค่าใช้จ่ายที่คุณสามารถหลีกเลี่ยงได้เมื่อเลือกใช้ระบบ e-Payment

ข้อเสียของ e-Payment

1. แม้ว่าจะมีมาตรการที่เข้มงวดเช่นการเข้ารหัสเพื่อให้การชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์มีความปลอดภัย แต่ก็ยังมีความเสี่ยงที่จะถูกแฮ็ค หรือแอบอ้างในการทำธุรกรรมทางการเงินได้ ด้วยข้อเสียตรงนี้อาจทำให้ใครหลายๆ คนยังลังเลใจที่จะใช้ระบบการชำระเงินแบบนี้อยู่

2. การขอเงินคืน มีความยุ่งยากหากข้อมูล หรือหลักฐานในการขอเงินคืนมีไม่มากพอ

3. ต้นทุนในการทำธุรกิจอาจเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากการรักษาความปลอดภัย รักษาข้อมูลสำคัญทางการเงินจะต้องมีประสิทธิภาพ และได้รับการพัฒนาดูแลตลอดเวลา ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีเงินทุนในการดูแลงานในส่วนนี้มากพอสมควร

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ศิริกุล ตูลาสมบัติ (2559) การจัดการทางการเงินของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ขนาดกลางและขนาดย่อม ในเชียงใหม่ พบว่าข้อมูลส่วนตัวของผู้ประกอบการ SMEs เกษตรอินทรีย์ ได้แก่ อายุ ระดับ และระยะเวลา ในการดำเนินธุรกิจ ส่วนโครงสร้างเงินทุนของ SMEs เกษตรอินทรีย์ ศึกษาข้อมูลการจัดหาเงินทุนจากการ กู้ยืม และเงินทุนส่วนตัว การระยะเวลากู้ยืมระยะสั้น ระยะปานกลาง หรือระยะยาว นโยบายการซื้อขาย สินค้าการซื้อขายสินค้าเป็นเงินสดหรือเงินเชื่อ ด้านความเสี่ยงจากสภาพคล่องในเงินทุนหมุนเวียน ความเสี่ยง ด้านการชำระคืนเงินต้นและดอกเบี้ย สูดท้ายปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการการเงิน ได้แก่ การวางแผน การเงิน การจัดหาเงินทุน โครงสร้างเงินทุน ปัญหาการจัดหาเงินทุน และปัญหาการควบคุมทางการเงินกับการ จัดสรรเงินทุน โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ที่ $\text{Alpha} = 0.954$ คือระดับความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95.4 ค่า $R^2 = 0.645$ แสดงว่าความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการการเงินกับตัวแปรการจัดสรร เงินทุนถึงร้อยละ 64.5 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการการเงินมีผลต่อการลงทุนประกอบด้วย การจัดหา เงินทุน การวางแผนการเงิน ซึ่งมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญ ส่วนปัจจัยที่ไม่มีอิทธิพล ต่อการจัดสรรเงินทุนคือ โครงสร้างเงินทุน ปัญหาปัญหาการควบคุมทางการเงิน และปัญหาการจัดหาเงินทุน

พรชนก ทองลาด (2554) การบริหารการเงินตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของผู้ประกอบการใน จังหวัดลำปาง ลำพูน และเชียงใหม่ พบว่า ผู้ประกอบการที่จดทะเบียนนิติบุคคลตามรายชื่อนิติบุคคลจดทะเบียนตั้งใหม่ จำนวน 320 คน ในจังหวัดลำปาง ลำพูน และ เชียงใหม่ รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่ พัฒนาขึ้นประกอบด้วยตัวแปรแฝง 4 ตัวและตัวแปรประจักษ์ 15 ตัว วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมลิสมัล 8.52 ผลการวิจัยพบว่าพฤติกรรมกรรมการบริหารการเงินตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงขึ้นอยู่กับลักษณะภายใน ตนของผู้ประกอบการ โดยเฉพาะด้านความเชื่ออำนาจในตนมากที่สุด และผลของการบริหารการเงินตาม ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือการมีผลการดำเนินงานที่มั่นคง มีเสถียรภาพ โดยผลของการบริหารการเงิน ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ขึ้นอยู่กับพฤติกรรมกรรมการบริหารการเงินตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และ สถานการณ์ปัจจุบันในการทำงานของผู้ประกอบการ

วาริพร ชูศรี. (2558). แนวทางการบริหารจัดการของกลุ่มผู้ผลิตสินค้ากรนงเขา OTOP ระดับ 5 ดาว เพื่อการเข้าสู่ตลาดอาเซียน พบว่า การบริหารจัดการในปัจจุบันของกลุ่มผู้ผลิตสินค้ากรนงเขายบ้านหัวดิน เหนือ หมู่ที่ 8 อำเภอนะจะ จังหวัดสงขลา ทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ ด้านคน ด้านเงิน ด้านวัตถุดิบ ด้านวิธีการ ด้าน การตลาด และด้านเครื่องจักร ในภาพรวมมีการปฏิบัติการบริหารจัดการอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก และใน ประเด็นของแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการของกลุ่มผู้ผลิตสามารถสรุปแนวทางได้ ดังนี้

1) ด้านคน ควรมีการให้ความรู้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่และการแบ่งงานกันทำสอนวิธีการจัดเก็บ ความรู้ที่เป็นภูมิปัญญา เช่น การจัดทำคู่มือการผลิตกรนงเขาในแบบต่างๆ ไว้ เพื่อให้คนรุ่นลูกหลานได้ ศึกษาต่อไปในอนาคต

2) ด้านการเงิน ควรจัดหาแหล่งเงินทุนที่มีอัตราดอกเบี้ยต่ำมีการจัดฝึกอบรมในด้านการจัดทำงบการเงินตามหลักการบัญชีที่ถูกต้อง อบรมการคำนวณต้นทุนในการผลิต ตลอดจนวิธีการตั้งราคาสินค้า และควรมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องส่งบุคลากรทางด้านบัญชีไปทำการวางระบบบัญชีให้กับกลุ่มผู้ผลิต

3) ด้านวัตถุดิบ ควรจัดหาคู่ค้าให้กับกลุ่มผู้ผลิตหรือควรมีหน่วยงานรัฐเป็นสื่อกลางในการก่อตั้งพันธมิตรทางธุรกิจเพื่อให้ผู้ผลิตสามารถซื้อวัตถุดิบในราคาที่ถูกลง

4) ด้านวิธีการ ควรให้ความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างการบริหาร หลักในการบริหารที่ดี ควรมีสอนในการผลิตทรงนกเขาเพื่อเป็นของที่ระลึก สอนวิธีการเย็บผ้าคลุมทรงนกเขา

5) ด้านตลาด ควรจัดอบรมให้ความรู้ในด้านขั้นตอนการส่งสินค้าออกไปจำหน่ายยังประเทศเพื่อนบ้าน ทั้งนี้กลุ่มผู้ผลิตอาจต้องเพิ่มช่องทางในการจัดจำหน่ายโดยการใช้ Social network ช่องทางอื่นเพิ่มเติม เช่น การสร้าง Page ของกลุ่มผู้ผลิต หรืออาจให้มีการสั่งซื้อผ่านระบบ Social network ได้

6) ด้านเครื่องจักร กลุ่มผู้ผลิตต้องการเครื่องกลึง และจักรเย็บ เพื่อนำมาใช้ผลิตสินค้าต่อยอด เช่น คอนนิก และผ้าคลุมทรงนกเขา แต่กลุ่มผู้ผลิตยังมีเงินทุนไม่มากพอที่จะซื้อเครื่องจักรดังกล่าว ดังนั้นหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องอาจมีดำเนินการจัดหาเครื่องจักรให้กับกลุ่มผู้ผลิตในเบื้องต้นก่อนและเมื่อเกิดรายได้จึงให้กลุ่มผู้ผลิตทยอยผ่อนชำระคืน

วิกิรานต์ เพ็ญกมล (2560) การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ศึกษาประชากร ได้แก่ เกษตรกรในจังหวัดปทุมธานีมีจำนวน 25,916 ครัวเรือน ซึ่งมีพื้นที่ทำการเกษตรคิดเป็นร้อยละ 44.48 ของพื้นที่ทั้งหมดของจังหวัดปทุมธานี (ที่มา สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี, 2558) การศึกษาวิจัยนี้ทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้น (Multi-Stage Sampling) โดยแบ่งตามอำเภอ ตำบล หมู่บ้าน แล้วเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่ม (Random Sampling) และกำหนดขนาดตัวอย่างโดยวิธีของ Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้ขนาดตัวอย่างเท่ากับ 394 ครัวเรือนและแบ่งจำนวนตัวอย่างตามสัดส่วนของจำนวนครัวเรือนในแต่ละอำเภอการศึกษาวิจัยนี้ได้ประยุกต์แนวความคิดความรู้ทางการเงิน และการวัดความรู้ทางการเงิน เกณฑ์การวัดและการแปลความหมาย ตามวิธีการของของธนาคารแห่งประเทศไทย (2556) และ OECD และประยุกต์ส่วนข้อมูลพื้นฐานของเกษตรกร จากแนวคิดของมูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง (2556) โดยแบ่งแบบสอบถามเป็น 4 ส่วน ได้แก่ข้อมูลพื้นฐานของเกษตรกรความรู้ทางการเงินของเกษตรกร พฤติกรรมทางการเงินของเกษตรกร และทัศนคติทางการเงินของเกษตรกร การวิเคราะห์ข้อมูลระดับความรู้ทางการเงิน ทัศนคติทางการเงิน และพฤติกรรมทางการเงิน โดยใช้สถิติได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) สำหรับค่าคะแนนระดับความรู้ทางการเงินที่วัดได้ โดยมีเกณฑ์ประเมินระดับความรู้ทางการเงิน 8 คะแนน พฤติกรรมทางการเงิน 9 คะแนน และทัศนคติทางการเงิน 5 คะแนน โดยการนำคะแนน 3 ส่วนมารวมกันได้ 22 คะแนน และกำหนดเกณฑ์ระดับความรู้ทางการเงิน (financial literacy) เช่นเดียวกับของ OECD (2012) และธนาคารแห่งประเทศไทย (2556) ด้วยค่าเฉลี่ยแต่ละด้านของความรู้ทางการเงิน โดยมีเกณฑ์การประเมินระดับความรู้ทางการเงิน (financial literacy) 3 ระดับคือ ระดับความรู้ทางการเงินสูง ระดับความรู้ทางการเงินปานกลาง และระดับความรู้ทางการเงินต่ำ และเกณฑ์การประเมินระดับความรู้ทางการเงิน ด้านที่ 1 ระดับความรู้ทางการเงิน

(financial knowledge) 3 ระดับ คือ ระดับความรู้ทางการเงินสูง ระดับความรู้ทางการเงินปานกลาง และระดับความรู้ทางการเงินต่ำ คะแนนเฉลี่ยน้อยกว่า 2.5 ด้านที่ 2 ระดับพฤติกรรมทางการเงิน (financial behavior) 3 ระดับ คือ ระดับพฤติกรรมทางการเงินสูง ระดับพฤติกรรมทางการเงินปานกลาง และระดับพฤติกรรมทางการเงินต่ำ และด้านที่ 3 ระดับทัศนคติทางการเงิน (financial attitude) 3 ระดับ คือ ระดับทัศนคติทางการเงินสูง ระดับทัศนคติทางการเงินปานกลาง และระดับทัศนคติทางการเงินต่ำ

การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความรู้ทางการเงิน ทัศนคติทางการเงิน และพฤติกรรมทางการเงิน จำแนกตามข้อมูลพื้นฐานของเกษตรกร โดยใช้สถิติ One way ANOVA และ t-test เพื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่ม

ตารางที่ 1 แสดงความรู้ทางการเงินรวม ด้านความรู้ ด้านพฤติกรรม และด้านทัศนคติทางการเงินของเกษตรกร

ความรู้ทางการเงิน	ตอบถูกร้อยละ	ตอบผิดร้อยละ
ความรู้ทางการเงินของเกษตรกรรวม	58.01	41.99
ด้านความรู้ทางการเงินของเกษตรกร		
เรื่องการหาร	77.41	22.59
เรื่องมูลค่าของเงินตามกาลเวลา	72.84	27.16
เรื่องการคำนวณดอกเบี้ยของสินเชื่อ	73.60	26.40
เรื่องการคำนวณเงินต้นและดอกเบี้ย	75.13	24.87
เรื่องการคำนวณดอกเบี้ยทบต้น	42.64	57.36
เรื่องเครดิตบูโร	64.97	35.03
เรื่องนโยบายคุ้มครองเงินฝาก	50.25	49.75
เรื่องเงินเพื่อ	63.96	36.04
ด้านพฤติกรรมทางการเงินของเกษตรกร	54.85	45.15
การไต่ตรองก่อนการซื้อ	66.75	33.25
การจ่ายบิล	69.04	30.96
การดูแลทางการเงิน	58.38	41.62
การตั้งเป้าหมายทางการเงิน	56.35	43.65
ความรับผิดชอบทางการเงิน	25.13	74.87
การออม	24.62	75.38
การรวบรวมข้อมูลก่อนการซื้อ	77.92	22.08
การกู้ยืมเงินเมื่อเงินไม่พอใช้	60.66	39.34
ด้านทัศนคติทางการเงินของเกษตรกร	54.06	45.94
มีความสุขในการใช้เงินมากกว่าการออม	54.06	45.94

จากตารางที่ 1 แสดงการตอบคำถามเกี่ยวกับความรู้ทางการเงินรวมทุกด้านของเกษตรกร พบว่าเกษตรกรสามารถตอบคำถามเกี่ยวกับความรู้ทางการเงินรวมทุกด้านได้ถูกต้องร้อยละ 58.01 ของเกษตรกรทั้งหมด และเกษตรกรที่ตอบคำถามเกี่ยวกับความรู้ทางการเงินรวมทุกด้านผิดมีมากถึงร้อยละ 41.99 ของเกษตรกรทั้งหมด แสดงว่า เกษตรกรที่ตอบคำถามความรู้ทางการเงินรวมทุกด้านถูกมีมากกว่าเกษตรกรที่ตอบผิดไม่มากนัก หรือเกือบเท่ากันระหว่างเกษตรกรที่ตอบคำถามได้ถูกต้องกับเกษตรกรที่ตอบคำถามไม่ได้ตอบไม่ถูก เมื่อพิจารณารายด้านของความรู้ทางการเงิน พบว่า ด้านความรู้ เกษตรกรที่ตอบคำถามด้านความรู้ทางการเงินได้ถูกต้องมีร้อยละ 65.10 ของเกษตรกรทั้งหมดและตอบผิดร้อยละ 34.90 ของเกษตรกรทั้งหมด แสดงว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีความรู้ทางการเงินด้านความรู้ มากกว่าเกษตรกรที่ไม่สามารถตอบคำถามด้านนี้ได้ถูกต้องและเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า เกษตรกรสามารถตอบคำถามได้ถูกต้องมากกว่าร้อยละ 50 เกี่ยวกับเรื่อง การหารมูลค่าของเงินตามกาลเวลา การคำนวณดอกเบี้ยของสินเชื่อ การคำนวณเงินต้นและดอกเบี้ย เครดิตบูโร นโยบายคุ้มครองเงินฝาก และเงินเพื่อ ยกเว้นเรื่อง การคำนวณดอกเบี้ยทบต้นเป็นเรื่องเดียวที่เกษตรกรร้อยละ 57.36 ของเกษตรกรทั้งหมดตอบคำถามเรื่องนี้ผิด แสดงว่า เกษตรกรมีความรู้ทางการเงินด้านความรู้ไม่ครอบคลุมทุกด้าน ส่วนในด้านพฤติกรรมทางการเงินของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรสามารถตอบคำถามในส่วนนี้ได้ถูกต้องร้อยละ 54.85 ของเกษตรกรทั้งหมด และมีเกษตรกรที่ตอบคำถามส่วนนี้ผิดมีถึงร้อยละ 45.15 ของเกษตรกรทั้งหมด แสดงว่า เกษตรกรมีความรู้ทางการเงินด้านพฤติกรรมทางการเงินที่ไม่แตกต่างกันมากนัก โดยส่วนใหญ่มีพฤติกรรมทางการเงินที่คล้ายๆ กัน เมื่อพิจารณาด้านพฤติกรรมรายข้อ พบว่า เกษตรกรมีความรู้ทางการเงินด้านพฤติกรรมที่เกี่ยวกับการได้รตรงก่อนการซื้อ การขยับบิล การดูแลทางการเงิน การตั้งเป้าหมายทางการเงิน การรวบรวมข้อมูลก่อนการซื้อ และการกู้ยืมเงินเมื่อเงินไม่พอใช้ ซึ่งสามารถตอบคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเงินได้อย่างถูกต้องเกินกว่าร้อยละ 50 ของเกษตรกรทั้งหมด ยกเว้นความรู้ทางการเงินด้านพฤติกรรมเรื่อง ความรับผิดชอบทางการเงินและการออมเงินที่เกษตรกรเกือบทั้งหมดหรือเกษตรกรมากกว่าร้อยละ 70 ของเกษตรกรทั้งหมดไม่สามารถตอบคำถามนี้ได้ แสดงว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีพฤติกรรมทางการเงินคล้ายกัน โดยเกษตรกรส่วนมากไม่มีความรับผิดชอบทางการเงิน และไม่มีการออมเงิน และเมื่อพิจารณาด้านทัศนคติ พบว่า เกษตรกรครึ่งหนึ่งหรือร้อยละ 54.06 ของเกษตรกรทั้งหมดที่มีความสุขกับการใช้เงินมากกว่าการเก็บออมเงิน แสดงว่า เกษตรกรมีทัศนคติที่ดีต่อการใช้เงินมากกว่าที่คิดจะเก็บเงินไว้ใช้ในอนาคต

การวิเคราะห์ระดับคะแนนความรู้ทางการเงินของเกษตรกร ประกอบด้วยความรู้ทางการเงิน 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านพฤติกรรม และทัศนคติทางการเงิน โดยกำหนดเกณฑ์ประเมินระดับความรู้ทางการเงิน 8 คะแนน พฤติกรรมทางการเงิน 9 คะแนน และทัศนคติทางการเงิน 5 คะแนน โดยการนำคะแนน 3 ส่วนมารวมกันได้ 22 คะแนน และกำหนดเกณฑ์ระดับความรู้ทางการเงิน (financial literacy) โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของ OECD (2012) และธนาคารแห่งประเทศไทย (2556) ผลการวิเคราะห์แสดงได้ในตารางต่อไป

ตารางที่ 2 แสดงระดับความรู้ทางการเงิน ด้านความรู้ ด้านพฤติกรรม และด้านทัศนคติของเกษตรกร

ความรู้ทางการเงิน	ระดับต่ำ		ระดับปานกลาง		ระดับสูง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ระดับความรู้ทางการเงินรวม	12	3.05	271	68.78	111	28.17
ระดับความรู้ทางการเงินเฉลี่ย				13.02		
ด้านความรู้	42	10.66	216	54.82	136	34.52
ด้านความรู้เฉลี่ย				5.25		
ด้านพฤติกรรม	82	20.81	240	60.91	72	18.28
ด้านพฤติกรรมเฉลี่ย				4.37		
ด้านทัศนคติ	64	16.24	283	71.83	47	11.93
ด้านทัศนคติเฉลี่ย				3.39		

ตารางที่ 2 แสดงระดับความรู้ทางการเงินของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรมีระดับคะแนนความรู้ทางการเงินรวมทุกด้านเฉลี่ยเท่ากับ 13.02 คะแนน จากคะแนนเต็ม 22 คะแนน หรือคิดเป็นร้อยละ 59.18 เกินครึ่งหนึ่งของคะแนนเต็ม แสดงว่า เกษตรกรมีความรู้ทางการเงินโดยรวมทุกด้านในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 6.5 – 15.5 คะแนน) โดยเกษตรกรที่มีความรู้ทางการเงินรวมทุกด้านในระดับนี้มีจำนวนถึง 271 คนหรือเท่ากับร้อยละ 68.78 ของเกษตรกรทั้งหมด ส่วนเกษตรกรจำนวน 12 คนหรือร้อยละ 3.05 ของเกษตรกรทั้งหมดมีความรู้ทางการเงินรวมทุกด้านในระดับต่ำ (คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า 6.5 คะแนน) และเกษตรกรจำนวน 111 คนหรือร้อยละ 28.17 ของเกษตรกรทั้งหมดมีความรู้ทางการเงินรวมทุกด้านในระดับสูง (คะแนนเฉลี่ยสูงกว่า 15.5 คะแนน) แสดงให้เห็นว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีระดับความรู้ทางการเงินรวมทุกด้านในระดับปานกลางถึงสูง เมื่อพิจารณารายด้าน ได้แก่

ด้านความรู้ทางการเงินของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรได้คะแนนเฉลี่ยระดับด้านความรู้ทางการเงินเท่ากับ 5.25 คะแนนจากคะแนนเต็ม 8 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 65.63 ของคะแนนเต็ม ถือว่าเกินครึ่งมากพอสมควร แสดงว่า เกษตรกรมีความรู้ทางการเงินด้านความรู้อยู่ในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.5 – 5.5 คะแนน) โดยมีเกษตรกรที่มีความรู้ในระดับนี้ถึง 216 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 54.82 จากเกษตรกรทั้งหมด และเกษตรกรที่ได้คะแนนเฉลี่ยมากกว่า 5.5 คะแนนมีจำนวน 136 คนหรือร้อยละ 34.52 ของเกษตรกรทั้งหมด แต่มีเกษตรกรที่ได้คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า 2.5 คะแนนมีจำนวน 42 คนหรือร้อยละ 10.66 ของเกษตรกรทั้งหมด แสดงให้เห็นว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีระดับความรู้ทางการเงินด้านความรู้อยู่ในเกณฑ์ปานกลางถึงสูง คือ เกษตรกรส่วนใหญ่มีความรู้ทางการเงินอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างไปทางสูง แต่มีความรู้ทางการเงินไม่ครบทุกเรื่อง และเป็นเรื่องที่สำคัญต่อการบริหารการเงินส่วนบุคคลให้ประสบความสำเร็จ เช่น การคำนวณดอกเบี้ยทบต้น

ด้านพฤติกรรมทางการเงินของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรได้คะแนนเฉลี่ยระดับพฤติกรรมทางการเงินเท่ากับ 4.37 คะแนน จากคะแนนเต็ม 9 คะแนนหรือคิดเป็นร้อยละ 48.56 ของคะแนนเต็ม แสดงว่า เกษตรกรมีพฤติกรรมทางการเงินอยู่ในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3 – 5 คะแนน) โดยมีเกษตรกรที่มีระดับพฤติกรรมในระดับปานกลางมากถึงจำนวน 240 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 60.91 ของเกษตรกรทั้งหมด และมีเกษตรกรจำนวน 72 คนหรือร้อยละ 18.28 ของเกษตรกรทั้งหมดที่ได้คะแนนในระดับสูง (คะแนนเฉลี่ยสูงกว่า 5 คะแนน) และมีเกษตรกรจำนวน 82 คนหรือร้อยละ 20.81 ของเกษตรกรทั้งหมดที่ได้คะแนนในระดับต่ำ (คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า 3 คะแนน) แสดงว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีพฤติกรรมทางการเงินอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ และมีพฤติกรรมโดยรวมคล้ายกัน คือ เกษตรกรมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เช่น ขาดความรับผิดชอบทางการเงิน ในการจัดทำบัญชีรายรับรายจ่าย ไม่มีการออมเงิน และมีการกู้ยืมเงินเมื่อมีรายได้น้อยเพียงพอกับรายจ่าย

ด้านทัศนคติทางการเงินของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรมีคะแนนเฉลี่ยด้านทัศนคติทางการเงินเท่ากับ 3.39 คะแนนจากคะแนนเต็ม 5 คะแนน แสดงว่า เกษตรกรมีทัศนคติทางการเงินอยู่ในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3 – 4 คะแนน) โดยมีเกษตรกรจำนวน 283 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 71.83 ของเกษตรกรทั้งหมด และมีเกษตรกรจำนวน 64 คนหรือร้อยละ 16.24 ของเกษตรกรทั้งหมดที่ได้คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า 3 คะแนน และมีเกษตรกรจำนวน 47 คนหรือร้อยละ 11.93 ของเกษตรกรทั้งหมดที่ได้คะแนนเฉลี่ยมากกว่า 4 คะแนน แสดงว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีทัศนคติทางการเงินในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ คือ เกษตรกรมีความสุขกับการใช้เงินมากกว่าการเก็บออมเงินไว้ใช้ในอนาคต

การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับคะแนนความรู้ทางการเงิน ทักษะคิดทางการเงิน และพฤติกรรมทางการเงินจำแนกตามข้อมูลพื้นฐานของเกษตรกร ผลการวิเคราะห์แสดงได้ตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยระดับคะแนนความรู้ทางการเงิน ด้านความรู้ พฤติกรรม และทักษะคิดจำแนกตามข้อมูลพื้นฐานของเกษตรกร

ข้อมูลพื้นฐาน เกษตรกร	ความรู้ ทางการเงินรวม		ความรู้ ทางการเงิน		พฤติกรรม ทางการเงิน		ทักษะคิด ทางการเงิน	
	t-test	Sig.	t-test	Sig.	t-test	Sig.	t-test	Sig.
เพศ	1.429	0.233	1.148	0.285	0.038	0.846	0.106	0.745
อายุ	0.024	0.887	4.280	0.039*	0.365	0.546	1.413	0.235
การศึกษา	0.949	0.331	5.739	0.017*	0.042	0.837	9.620	0.002*
อาชีพ	0.839	0.360	2.126	0.146	6.198	0.013*	2.993	0.085
สถานภาพ	0.428	0.513	1.407	0.236	2.169	0.142	0.867	0.352
สมาชิก	0.897	0.344	7.598	0.006**	0.498	0.481	0.008	0.931
ที่อยู่อาศัย	7.545	0.006**	5.662	0.018*	0.087	0.769	1.116	0.292
ที่ดิน	0.043	0.835	0.743	0.389	0.020	0.888	0.795	0.373
รายได้	1.207	0.273	4.768	0.030*	0.428	0.513	0.001	0.972
รายจ่าย	0.907	0.342	0.063	0.803	1.090	0.297	0.365	0.546
หนี้สิน	0.101	0.750	1.200	0.274	0.0217	0.642	0.973	0.325

ข้อมูลพื้นฐาน เกษตรกร	ความรู้ ทางการเงินรวม		ความรู้ ทางการเงิน		พฤติกรรม ทางการเงิน		ทักษะคิด ทางการเงิน	
	t-test	Sig.	t-test	Sig.	t-test	Sig.	t-test	Sig.
แหล่งเงิน	0.089	0.766	0.405	0.525	0.003	0.956	0.154	0.695
โครงการ	13.132	0.000**	13.016	0.000**	2.054	0.153	6.498	0.011*
ข้อมูล	4.677	0.031*	27.636	0.000**	0.016	0.898	0.338	0.561
ปรึกษา	6.440	0.012*	32.078	0.000**	0.294	0.588	0.192	0.662

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 3 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยระดับคะแนนความรู้ทางการเงินรวมของเกษตรกรในทุกด้าน พบว่า ความเป็นเจ้าของในที่อยู่อาศัย การเข้าร่วมโครงการให้ความรู้ทางการเงิน การได้รับข้อมูลทางการเงิน และการได้รับคำปรึกษาปัญหาทางการเงินจากภาครัฐและเอกชนที่แตกต่างกันของ

เกษตรกรมีผลทำให้เกษตรกรมีระดับความรู้ทางการเงินรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่า t-test เท่ากับ 7.545, 13.132, 4.677 และ 6.440 ตามลำดับ แสดงว่าเกษตรกรที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมโครงการการให้ความรู้ทางการเงิน การเข้ารับการศึกษาปัญหาทางการเงิน การได้รับข้อมูลข่าวสารทางการเงิน จากภาครัฐและเอกชน และการมีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเองไม่ต้องเช่าหรืออาศัยกับผู้อื่น ส่งผลทำให้เกษตรกรมีความรู้ทางการเงินที่แตกต่างกัน แต่ความแตกต่างของ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ สถานะทางสังคม จำนวนสมาชิกในครอบครัว ที่อยู่อาศัย ที่ดินทำการเกษตร รายได้ รายจ่าย หนี้สิน และแหล่งเงินทุนของเกษตรกรที่แตกต่างกัน ไม่มีผลทำให้ความรู้ทางการเงินของเกษตรกรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณารายด้านของความรู้ทางการเงิน

ด้านความรู้ทางการเงิน พบว่า อายุ ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกภายในครอบครัว ความเป็นเจ้าของที่อยู่อาศัย รายได้ การเข้าร่วมโครงการการให้ความรู้ทางการเงิน การได้รับข้อมูลข่าวสารทางการเงิน การได้รับคำปรึกษาปัญหาทางการเงินจากภาครัฐและเอกชนของเกษตรกรที่แตกต่างกัน ส่งผลทำให้เกษตรกรมีระดับความรู้ทางการเงินด้านความรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่า t-test เท่ากับ 4.280, 5.739, 7.598, 5.662, 4.768, 13.016, 27.636 และ 32.078 ตามลำดับ แสดงว่า เกษตรกรที่มีอายุที่ต่างกัน มีระดับการศึกษาไม่เท่ากัน มีจำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนเดียวกันมากน้อยต่างกัน การเป็นเจ้าของที่อยู่อาศัยหรือการเช่าที่อยู่อาศัยหรืออาศัยผู้อื่นอยู่ รายได้ที่แตกต่างกัน การเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมโครงการการให้ความรู้ทางการเงิน การได้รับคำปรึกษาปัญหาทางการเงิน และการได้รับข้อมูลข่าวสารทางการเงินจากภาครัฐและเอกชนที่แตกต่างกันของเกษตรกรมีผลต่อระดับคะแนนความรู้ของเกษตรกร แต่ปัจจัยด้าน เพศ อาชีพ สถานะทางสังคม ที่ดินทำการเกษตร รายจ่าย หนี้สิน แหล่งเงินทุนทำการเกษตร ไม่มีผลต่อระดับคะแนนความรู้ทางการเงินของเกษตรกร

ด้านพฤติกรรมทางการเงิน พบว่า อาชีพของเกษตรกรที่แตกต่างกันมีผลทำให้ระดับคะแนนพฤติกรรมทางการเงินของเกษตรกรมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่าสถิติ t-test เท่ากับ 6.198 แสดงว่าส่วนปัจจัยพื้นฐานของเกษตรกรด้านอื่นๆ เช่น เพศ อายุ การศึกษา สถานะทางสังคม จำนวนสมาชิกในครอบครัว ที่อยู่อาศัย ที่ดินทำการเกษตร รายได้ รายจ่าย หนี้สิน แหล่งเงินทุน การเข้าร่วมโครงการการให้ความรู้ทางการเงิน การได้รับข้อมูลข่าวสารทางการเงิน และการได้รับคำปรึกษาปัญหาทางการเงินจากภาครัฐและเอกชน ไม่มีผลต่อระดับคะแนนพฤติกรรมทางการเงินของเกษตรกร

ด้านทัศนคติทางการเงิน พบว่า การศึกษา และ การเข้าร่วมโครงการการให้ความรู้ทางการเงินของภาครัฐและเอกชนของเกษตรกรที่แตกต่างกันมีผลทำให้เกษตรกรมีระดับคะแนนทัศนคติทางการเงินที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่าสถิติ t-test เท่ากับ 9.620 และ 6.498 ตามลำดับ แสดงว่า การที่เกษตรกรมีระดับการศึกษาที่ต่างกัน และการเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมโครงการที่ให้ความรู้ทางการเงินจาก

ภาครัฐและเอกชนที่จัดขึ้น มีผลต่อทัศนคติทางการเงินของเกษตรกร แต่ปัจจัยด้าน เพศ อายุ สถานะทางสังคม จำนวนสมาชิกในครอบครัว ที่อยู่อาศัย ที่ดินทำการเกษตร รายได้ รายจ่าย หนี้สิน แหล่งเงินทุน การได้รับข้อมูลข่าวสารทางการเงิน และการได้รับคำปรึกษาปัญหาทางการเงินจากภาครัฐและเอกชนไม่มีผลต่อทัศนคติทางการเงินของเกษตรกร

สถาบันคินันแห่งเอเชีย (2558) ได้ศึกษาถึงความรู้ทางการเงิน พบว่าในสถานการณ์ที่โลกมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ทักษะหนึ่งที่สำคัญสำหรับการดำรงชีวิต ของทุกๆ คนก็คือ ความรู้ทางการเงิน (Financial Literacy) ไม่เพียงแต่จะมีความแตกต่างทางด้านอายุ ระดับ การศึกษา รายได้ และถิ่นที่อยู่อาศัย ไม่ว่าจะเป็นชุมชนเมือง หรือชนบทก็ตาม การมีความรู้ทางการเงินมิได้หมายความว่ามีความรู้ทางด้านการเงินเพิ่มมากขึ้นเท่านั้น แต่ยัง รวมถึงความสามารถในการนำความรู้ไปใช้เพื่อการสร้างมั่นคงในชีวิต โดยที่ทักษะด้านการเงิน ทัศนคติ และ พฤติกรรมทางการเงินโดยรวมถือว่ามีผลสำคัญเท่าๆ กันกับความสามารถในการตัดสินใจเรื่องต่างๆ ที่ เกี่ยวข้องกับการเงิน

Colleen T. A. (2015) ได้ศึกษาความรู้ทางการเงินพบว่าความรู้ทางการเงินประกอบด้วยความรู้ทางการเงินที่แท้จริงและการรับรู้ความเชื่อมั่นทางการเงินมีผลต่อการตัดสินใจทางการเงินอย่างไร จากการใช้ข้อมูลการสำรวจแห่งชาติจากสหรัฐอเมริกาผลลัพธ์บ่งชี้ว่าความเชื่อมั่นทางการเงินเป็นองค์ประกอบสำคัญของการรู้หนังสือทางการเงินและเป็นสิ่งสำคัญในทุกระดับความรู้ อย่างไรก็ตามบุคคลที่มีความมั่นใจสูงหรือผู้ที่มีความเชื่อมั่นสูง (หรือประเมินตนเอง) ความรู้ แต่มีความรู้จริงต่ำมีแนวโน้มสูงที่จะมีส่วนร่วมในพฤติกรรมทางการเงินที่มีความเสี่ยง ผลลัพธ์ร่วมกันชี้ให้เห็นว่าการริเริ่มความรู้ทางการเงินไม่ควรมุ่งเน้นที่ความรู้จริงเท่านั้น แต่ยังช่วยให้บุคคลมีความเชื่อมั่นที่ดี นอกจากนี้ ผลของความแตกต่างด้านการศึกษาของเกษตรกรทำให้เกษตรกรมีความรู้ทักษะทางการเงินที่แตกต่างกันจะส่งผลต่อการบริหารจัดการทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงินที่ไม่เหมาะสม และการเข้าถึงบริการทางการเงินของเกษตรกรที่แตกต่างกัน

ธนาคารแห่งประเทศไทย (2556) สาเหตุเป็นตัวกำหนดให้ทักษะทางการเงินของลูกค้ำมีความแตกต่างกันเนื่องมาจาก ปัจจัยส่วนบุคคล ที่มีความแตกต่างกัน โดยความสำคัญของทักษะทางการเงินขั้นสูง นั้น จะมีความสัมพันธ์ในเชิง บวกกับความน่าจะเป็นของการออมเพื่อการเกษียณ กล่าวคือ ระดับทักษะทางการเงินที่สูงขึ้นจะช่วยเพิ่ม โอกาส ในการออมเพื่อวัยเกษียณของกลุ่มตัวอย่างให้เพิ่มขึ้นนั่นเอง เมื่อทำการวิเคราะห์หลังไปในรายละเอียดด้วย แบบจำลอง Multinomial Logit ผลการศึกษาพบว่า ในกลุ่มแรก คือ กลุ่มที่ไม่มีออมใดๆ เลย หากมีการ เพิ่มทักษะทางการเงินในด้าน ทัศนคติทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และความรู้ทางการเงิน จะช่วยเพิ่ม ความน่าจะเป็นในการออมเพื่อการเกษียณในกลุ่มดังกล่าวนี้ ถึงกว่า 5 เท่า โดยกลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้ ขาดความรู้ ทางการลงทุน ซึ่งหากมีการส่งเสริมความรู้ด้านดังกล่าวจะทำให้มีการเพิ่มความน่าจะเป็นในการมีออมเพื่อ การเกษียณ ให้เพิ่มสูงขึ้น ในขณะที่กลุ่มที่ 2 คือ กลุ่มที่มีการออมเป็นประจำ แต่ไม่มีการออมเพื่อการเกษียณ ต้องการทักษะทางการเงิน ในด้านทัศนคติทางการเงินและ ความรู้ทางการเงิน โดยกลุ่มตัวอย่าง มีปัญหาใน ด้านวินัยการออมและวินัยการใช้เงิน ขาดความเข้าใจด้าน

นโยบายการลงทุน และไม่เข้าใจความแตกต่างของ สินทรัพย์แต่ละประเภท ซึ่งปัญหาดังกล่าวนี้ ควร จะต้องให้ความสำคัญในการแก้ไขอย่างเร่งด่วนที่สุด

OECD: The Organization for Economic Cooperation and Development (2012) ได้ศึกษา ปัจจัยที่ ส่งผลต่อระดับความรู้ทางการเงินพบว่า ระบบการศึกษามีความแตกต่างกันไปในแต่ละประเทศซึ่งนักเรียน มักจะเริ่มและจบแต่ละขั้นตอนของการศึกษาระยะเวลาของหลักสูตรและสิ่งทีนักเรียนได้รับการสอนและ คาดว่าจะเรียนรู้ รูปแบบเหล่านี้ซับซ้อนอย่างมากการรวบรวมสถิติเทียบเคียงระหว่างประเทศเกี่ยวกับการ ศึกษา ในการตอบสนองของสหประชาชาติสร้างการจำแนกประเภทมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศ (ISCED) ซึ่งเป็นพื้นฐานสำหรับการเปรียบเทียบระบบการศึกษาที่แตกต่างกันและคำศัพท์มาตรฐาน

Ani C. G. P., Kelmara M. V., Daniel A. C. & Reisoli B. F. (2015) ได้ศึกษาความรู้ทางการเงินเป็น สิ่งสำคัญที่ช่วยให้ประชาชนประสบความสำเร็จทางการเงิน และขาดความรู้ทางการเงินอาจส่งผลกระทบต่อ การประสบความสำเร็จในการบริหารการเงินของเกษตรกร นอกจากนี้ความรู้ทางการเงินยังมีผลต่อภาวะ เศรษฐกิจและความก้าวหน้าของประเทศ

จิตติมา ชูเชิด และคณะ (2562) ศึกษาเรื่อง บริการทางการเงินดิจิทัลและนัยต่อการดำเนินนโยบาย การเงินของไทย พบว่า ในภาพรวมคนไทยใช้เงินสดมาก เนื่องจากการใช้ e-Payment เป็นที่นิยมเพียงบาง กลุ่ม ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มวัยรุ่น กลุ่มนักเรียน หรือ นักศึกษา และกลุ่มวัยทำงาน ช่วงอายุ 30-40 ปี ส่วน ใหญ่นิยมใช้ชำระเงินและโอนเงินผ่านช่องทาง ATM อินเทอร์เน็ต และ โทรศัพท์มือถือ ผลสำรวจยังชี้ว่า ผู้ที่ มีรายได้สูง พนักงานบริษัทเอกชน ข้าราชการ ผู้ประกอบธุรกิจส่วนตัวมีพฤติกรรมชำระเงินผ่าน e-Payment ในสัดส่วนที่สูงกว่ากลุ่มอื่น สำหรับผู้ที่ไม่นิยมใช้ e-Payment ระบุว่าสาเหตุ คือ 1) ยังคุ้นเคยกับการใช้เงินสด 2) มีข้อจำกัดในการเข้าถึงจุดรับชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ และ 3) ขาดความรู้ความเข้าใจและความเชื่อมั่น ในการใช้บริการ e-Payment

ด้านการรับรู้ กลุ่มประชากรส่วนใหญ่ รู้จักต่อการชำระเงิน e-Payment อย่างน้อย 1 รายการ โดย ส่วนใหญ่จะรู้จักผลิตภัณฑ์ประเภทบัตรสูงที่สุด โดยเฉพาะบัตร ATM ประชากรบางส่วนรู้จักการชำระเงิน ผ่านช่องทางอินเทอร์เน็ตและ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มที่มีอายุน้อยจนถึงวัยกลางคน ประกอบด้วย นักศึกษา ผู้ประกอบอาชีพส่วนตัว และข้าราชการ

ด้านความเข้าใจ ผู้ที่รู้จักและทราบวิธีชำระเงินผ่านสื่อการชำระเงินประเภทต่างๆ ได้ถูกต้องมี ประมาณร้อยละ 60-80 ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับสูง อย่างไรก็ตาม มีบางกลุ่มที่ไม่ทราบว่าบัตรเดบิตสามารถใช้ ชำระสินค้า ณ จุดขายได้

ด้านการใช้งาน พบว่า กว่าร้อยละ 65 มีบัตร ATM หรือบัตรเดบิต อย่างน้อย 1 ใบ ขณะที่บางกลุ่มมี บัญชีสำหรับทำธุรกรรมทางโทรศัพท์เคลื่อนที่ (mobile banking account) โดยสื่อการชำระเงินที่ประชาชนมี ใไว้ในครอบครองน้อยที่สุดคือ สื่อการชำระเงินในกลุ่มเงินอิเล็กทรอนิกส์ หรือ กระเป๋าเงิน (e-Money หรือ e-Wallet) ส่วนหนึ่งเป็นเพราะผลิตภัณฑ์ดังกล่าวยังอยู่ในช่วงเริ่มต้น โดยเพิ่งมีการใช้งานอย่างแพร่หลายมาก ขึ้นในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมาเท่านั้น

ด้านพฤติกรรมการชำระและโอนเงินในชีวิตประจำวัน พบว่า 1) การรับเงินเดือนและรับเงิน โดยทั่วไปกว่าร้อยละ 60 ยังเป็นเงินสด ซึ่งส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่า ผู้โอนกำหนดให้รับเงินด้วยวิธีนี้ และรู้สึกว่าการใช้เงินสดมีความสะดวกสูง และบางส่วนรับโอนเงินเข้าบัญชีธนาคารประมาณร้อยละ 38 โดยมีข้อสังเกตว่าการรับเงินสวัสดิการจากรัฐมีส่วนการรับเงินสดที่ต่ำกว่าวิธีอื่นๆ ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นไปตามนโยบายของรัฐ 2) การชำระค่าใช้บริการต่างๆ ส่วนใหญ่ชำระด้วยเงินสด โดยการชำระค่าไฟฟ้าและประปา ส่วนใหญ่ชำระด้วยเงินสดที่เคาน์เตอร์ผู้ให้บริการ บางส่วนชำระที่ธนาคารและตัวแทนรับชำระ เช่น เคาน์เตอร์เซอร์วิสตามร้านสะดวกซื้อ สำหรับการชำระค่าโทรศัพท์มีส่วนการชำระที่เคาน์เตอร์ผู้ให้บริการ ธนาคารและตัวแทนรับชำระ และตู้ kiosk เช่น ตู้เติมบุญ ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน ขณะที่การชำระค่าอินเทอร์เน็ตบ้านมีการชำระผ่านอินเทอร์เน็ตและโทรศัพท์เคลื่อนที่ในสัดส่วนที่สูงกว่าการชำระค่าบริการอื่นๆ

บทที่ 3 วิธีการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย ประชากร กลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล

การดำเนินงานวิจัยเป็นการทำวิจัยแบบผสมผสานร่วมกับเกษตรกรในชุมชนป่าไผ่

กลุ่มประชากร

ประชาชนในชุมชนป่าไผ่กลุ่มเกษตรกรในชุมชนป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

กลุ่มตัวอย่าง

ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง โดยวิธีการแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และเลือกกลุ่มตัวอย่างจากเกษตรกรในชุมชนป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ที่เป็นแกนนำหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 30 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ใช้แบบสอบถามกึ่งโครงสร้าง การสัมภาษณ์เชิงลึก และการระดมสมองเพื่อให้ทราบถึงระดับความพร้อมทางด้านการเงินสำหรับผู้ประกอบการเกษตรปลอดภัย และปัญหาอุปสรรคที่มีผลกระทบต่อการจัดการการเงินของผู้ประกอบการเกษตรปลอดภัย รวมทั้งแนวทางแก้ไขปัญหา

1. แบบสอบถามกึ่งโครงสร้าง เพื่อศึกษาความพร้อมทางด้านการเงินสำหรับผู้ประกอบการเกษตรปลอดภัย โดยพิจารณาจากความพร้อมในด้านความรู้ เจตคติ ในการจัดการการเงิน จากแบบสอบถามกึ่งโครงสร้าง
2. การสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อศึกษาถึงปัญหาอุปสรรคที่มีผลกระทบต่อการจัดการการเงินของผู้ประกอบการเกษตรกรปลอดภัย รวมทั้งแนวทางแก้ไขปัญหา
3. การระดมสมอง เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาร่วมกัน

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเก็บจากข้อมูล 2 ประเภท คือ

1. ข้อมูลทุติยภูมิ (Primary Data) ดำเนินการรวบรวมข้อมูลจากการติดต่อประสานงาน และรวบรวมเอกสารต่างๆ เช่น จากงานวิจัยชุมชนและสิ่งพิมพ์ ได้แก่ องค์กรภาครัฐและเอกชน ชุมชน และบทความต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และจากอินเทอร์เน็ต

2. ข้อมูลปฐมภูมิ เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ได้กำหนดไว้ จำนวน 30 ราย โดยใช้แบบสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม ที่คณะผู้วิจัยสร้างขึ้นที่ดึงมาจากทฤษฎี ดำเนินการ ดังนี้

ก). ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก และการระดมสมองของกลุ่มผู้เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไขปัญหา

ข). ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความพร้อมทางด้านการเงินสำหรับผู้ประกอบการเกษตรปลอดภัย โดยพิจารณาจากความพร้อมในด้านความรู้ เจตคติ ในการจัดการการเงิน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทุติยภูมิ ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา เป็นการบรรยายประกอบการวิเคราะห์ และนำเสนอในลักษณะของตารางและแผนภาพ

2. การวิเคราะห์ข้อมูลปฐมภูมิ นำแบบสอบถาม มาวิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าฐานนิยม (Mode) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แบบสัมภาษณ์ และการระดมสมอง ใช้การถอดความและสังเคราะห์ในเชิงพรรณนา

ระยะเวลาทำการวิจัย และแผนการดำเนินงานตลอดโครงการวิจัย

ตั้งแต่เดือน กันยายน 2561 ถึง ตุลาคม 2562

บทที่ 4 ผลการวิจัย

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย การศึกษาความพร้อมในการดำเนินงานด้านการบริหารการเงินของผู้ประกอบการเกษตรครบวงจร พื้นที่ ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 30 ครัวเรือน สามารถแสดงผลการศึกษาออกเป็น 4 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของเกษตรกร

ส่วนที่ 2 วัดความรู้เกี่ยวกับการจัดการทางการเงินกับการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการ

ส่วนที่ 3 วัดความพร้อมเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการทางการเงิน

ส่วนที่ 4 ปัญหาและอุปสรรคในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการทางการเงิน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของเกษตรกรกลุ่มผู้ประกอบการเกษตรครบวงจร ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

จากการรวบรวมข้อมูลจากเกษตรกรกลุ่มผู้ประกอบการเกษตรครบวงจร ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย และจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 30 ครัวเรือน พบว่า

ตารางที่ 1 จำนวน และร้อยละของเกษตรกรผู้ประกอบอาชีพเกษตรครบวงจรตำบลป่าไผ่ จำแนกตามอายุ

จำนวน(คน)	อายุน้อยสุด	อายุสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
30	19	71	47.30	14.568

จากตารางที่ 1 พบว่า เกษตรกรผู้ประกอบอาชีพเกษตรครบวงจรตำบลป่าไผ่ มีอายุน้อยสุด คือ 19 ปี และอายุสูงสุด คือ 71 ปี มีค่าเฉลี่ย 47.30 ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 14.568

ตารางที่ 2 จำนวน และร้อยละของเกษตรกรผู้ประกอบอาชีพเกษตรครบวงจรตำบลป่าไผ่ จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	16	53.30
หญิง	14	46.70
รวม	30	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่า เกษตรกรผู้ประกอบอาชีพเกษตรครบวงจรตำบลป่าไผ่ เป็นเพศชาย จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 53.30 และเพศหญิง จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 46.70

ตารางที่ 3 จำนวน และร้อยละของเกษตรกรผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรปลอดภัยตำบลป่าไผ่ จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่าปริญญาตรี	21	70.00
ปริญญาตรี	7	23.30
ปริญญาโท	2	6.7
รวม	30	100.00

จากตารางที่ 3 พบว่า เกษตรกรผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรปลอดภัยตำบลป่าไผ่ จบการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 70.00 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 23.30 และจบการศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6.70

ตารางที่ 4 จำนวน และร้อยละของเกษตรกรผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรปลอดภัยตำบลป่าไผ่ จำแนกตามระยะเวลาในการประกอบอาชีพเกษตรกรปลอดภัย

ระยะเวลาในการประกอบอาชีพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
0 – 1 ปี	1	3.30
1 – 5 ปี	9	30.00
5 – 10 ปี	6	20.00
10 – 15 ปี	5	16.70
15 – 20 ปี	2	6.70
มากกว่า 20 ปี	7	23.30
รวม	30	100.00

จากตารางที่ 4 พบว่า เกษตรกรผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรปลอดภัยตำบลป่าไผ่ ได้ประกอบอาชีพเกษตรกรปลอดภัย เป็นระยะเวลา 1 - 5 ปี มากที่สุด จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 รองลงมา คือทำเกษตรกรปลอดภัยมากกว่า 20 ปี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 23.30 และน้อยที่สุด คือ ระยะเวลา 0 – 1 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 3.30

ตารางที่ 5 จำนวน และร้อยละของผลิตภัณฑ์ของเกษตรกรผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรปลอดภัยตำบลป่าไผ่

ผลิตภัณฑ์ของเกษตรกร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
พืชผักเศรษฐกิจและผักสวนครัว	16	53.30
ข้าว	5	16.70
Fresh cheese	1	3.30
เครื่องคั้มนุนไพร	1	3.30
ไม้ประดับ	1	3.30
มะม่วง	1	3.30
ปุยอินทรี	1	3.30
ปลูกหรือผลิตมากกว่า 1 ชนิด	4	13.30
รวม	30	100.00

จากตารางที่ 5 พบว่า เกษตรกรผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรปลอดภัยตำบลป่าไผ่ ผลิตภัณฑ์ของเกษตรกรทำมากที่สุด คือ พืชผักเศรษฐกิจและผักสวนครัว จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 53.30 รองลงมา คือ ข้าว จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 16.70 และน้อยที่สุด จำนวนเท่ากัน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 3.30 คือ Fresh cheese เครื่องคั้มนุนไพร ไม้ประดับ มะม่วง และปุยอินทรี

ตารางที่ 6 จำนวน และร้อยละของเกษตรกรผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรปลอดภัยตำบลป่าไผ่ จำแนกตามรายได้และค่าใช้จ่าย (บาท/เดือน)

	จำนวน (คน)	รายได้ต่ำสุด (บาท/เดือน)	รายได้สูงสุด (บาท/เดือน)	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน
รายได้	30	2,000	300,000	21,283.33	53,880.085
ค่าใช้จ่าย	30	400	100,000	9,253.33	18,553.998

จากตารางที่ 6 พบว่า เกษตรกรผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรปลอดภัยตำบลป่าไผ่ มีรายได้ต่ำสุด คือ 2,000 บาท/เดือน และรายได้สูงสุด คือ 300,000 บาท/เดือน มีค่าเฉลี่ย 21,283.33 บาท ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 53,880.085 และมีค่าใช้จ่ายต่ำสุด คือ 400 บาท/เดือน และรายได้สูงสุด คือ 100,000 บาท/เดือน มีค่าเฉลี่ย 9,253.33 บาท ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 18,553.998

ตารางที่ 7 จำนวน และร้อยละของเกษตรกรผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรปลอดภัยตำบลป่าไผ่ จำแนกตามการใช้โปรแกรมคำนวณเกี่ยวกับเทคโนโลยีทางการเงิน

โปรแกรม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
Excel	12	40.00
Express	1	3.30
รู้จักมากกว่า 1 โปรแกรม	1	3.30
ไม่รู้จักเลย	16	53.30
รวม	30	100.00

จากตารางที่ 7 พบว่า เกษตรกรผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรปลอดภัยตำบลป่าไผ่ ไม่รู้จักโปรแกรมคำนวณเกี่ยวกับเทคโนโลยีทางการเงินเลขมากที่สุด จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 53.30 รองลงมา คือ รู้จักโปรแกรม Excel จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 และน้อยที่สุด จำนวนเท่ากัน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 3.30 คือ รู้จักโปรแกรม Express และรู้จักมากกว่า 1 โปรแกรม

ตารางที่ 8 จำนวน และร้อยละของเกษตรกรผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรปลอดภัยตำบลป่าไผ่ จำแนกตามการเคยใช้โปรแกรมคำนวณ Excel เกี่ยวกับเทคโนโลยีทางการเงิน

	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เคยใช้ Excel	10	33.30
ไม่เคยใช้ Excel	20	66.70
รวม	30	100.00

จากตารางที่ 8 พบว่า เกษตรกรผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรปลอดภัยตำบลป่าไผ่ เคยใช้โปรแกรม Excel จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 33.30 และไม่เคยใช้โปรแกรม Excel จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 66.70

ส่วนที่ 2 วัดความรู้เกี่ยวกับการจัดการทางการเงินกับการใช้เทคโนโลยีเพื่อจัดการ โดยแบ่งความรู้ ออกเป็น 3 ด้าน ประกอบด้วย 1) ความรู้ด้านการวางแผนการเงิน 2) ความรู้ด้านการจัดการเงินทุนหมุนเวียน 3) ความรู้ด้านการจัดหาเงินทุน

ตารางที่ 9 จำนวน ร้อยละ และค่านิยมของความรู้เกี่ยวกับการจัดการทางการเงินกับการใช้เทคโนโลยี เพื่อการจัดการสำหรับกลุ่มผู้ประกอบการเกษตรกรปลอดภัยตำบลป่าไผ่

ความรู้เกี่ยวกับ	รู้		ไม่รู้		ฐานนิยม
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
ความรู้ด้านการวางแผนการเงิน					
1. ท่านรู้หรือไม่ว่า การจัดทำงบประมาณเงินสด ประกอบด้วย การประมาณการยอดขาย ค่าใช้จ่าย การรับชำระหนี้ และการซื้อวัตถุดิบ นั้น เป็นการวางแผนทางการเงินอย่างหนึ่ง	17	56.70	13	43.30	รู้
2. จากข้อ 1 ท่านรู้หรือไม่ว่า งบประมาณเงินสด สามารถใช้โปรแกรมสำเร็จรูป excel ช่วยในการจัดทำได้	7	23.30	23	76.70	ไม่รู้
3. ท่านรู้หรือไม่ว่า การจัดทำงบการเงินล่วงหน้า ประกอบด้วย งบดุล งบกำไรขาดทุน นั้น เป็นการวางแผนทางการเงินอย่างหนึ่ง	16	53.30	14	46.70	รู้
4. จากข้อ 3 ท่านรู้หรือไม่ว่า งบการเงินล่วงหน้า สามารถใช้โปรแกรมสำเร็จรูป excel ช่วยในการจัดทำได้	8	26.70	22	73.30	ไม่รู้

ตารางที่ 9 จำนวน ร้อยละ และค่านิยมของความรู้เกี่ยวกับการจัดการทางการเงินกับการใช้เทคโนโลยี เพื่อการจัดการสำหรับกลุ่มผู้ประกอบการเกษตรกรปลอดภัยตำบลป่าไผ่ (ต่อ)

ความรู้เกี่ยวกับ	รู้		ไม่รู้		ฐานนิยม
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
ความรู้ด้านการจัดการเงินทุนหมุนเวียน					
1. ท่านรู้หรือไม่ว่า ช่องทางในการรับ-จ่ายเงิน ค่าสินค้าและบริการ นอกจากการนำเงินสด ไปโอนผ่านเคาเตอร์ธนาคาร แล้ว ยังมีรูปแบบการชำระเงินผ่านระบบดิจิทัลอื่นๆ ด้วย	20	66.70	10	33.30	รู้

จากตารางที่ 9 จำนวน ร้อยละ และค่าฐานนิยมของความรู้เกี่ยวกับการจัดการทางการเงินกับการใช้เทคโนโลยีเพื่อจัดการสำหรับกลุ่มผู้ประกอบการเกษตรกรปลอดภัยตำบลป่าไผ่ พบว่า

ความรู้ด้านการวางแผนการเงิน พบว่า ข้อความที่ 1 มีเกษตรกร จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 โดยรู้จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 56.70 ตอบไม่รู้ 13 คน คิดเป็นร้อยละ 43.30 พบว่าโดยส่วนใหญ่ตอบรู้ (ฐานนิยม “รู้”) ข้อความที่ 2 มีเกษตรกร จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 โดยรู้จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 23.30 ตอบไม่รู้ 23 คน คิดเป็นร้อยละ 76.70 พบว่าโดยส่วนใหญ่ตอบไม่รู้ (ฐานนิยม “ไม่รู้”) ข้อความที่ 3 มีเกษตรกร จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 โดยรู้จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 53.30 ตอบไม่รู้ 14 ราย คิดเป็นร้อยละ 46.70 พบว่าโดยส่วนใหญ่ตอบรู้ (ฐานนิยม “รู้”) ข้อความที่ 4 มีเกษตรกร จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 โดยรู้จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 26.70 ตอบไม่รู้ 22 คน คิดเป็นร้อยละ 73.30 พบว่าโดยส่วนใหญ่ตอบไม่รู้ (ฐานนิยม “ไม่รู้”) โดยสรุปพบว่า

ความรู้ด้านการจัดการเงินหมุนเวียน พบว่า ข้อความที่ 1 มีเกษตรกร จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 โดยรู้จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 66.70 ตอบไม่รู้ 10 คน คิดเป็นร้อยละ 33.30 พบว่าโดยส่วนใหญ่ตอบรู้ (ฐานนิยม “รู้”)

ตารางที่ 10 จำนวน และร้อยละของความรู้เกี่ยวกับการจัดการทางการเงินกับการใช้เทคโนโลยีเพื่อจัดการสำหรับกลุ่มผู้ประกอบการเกษตรกรปลอดภัยตำบลป่าไผ่

ความรู้เกี่ยวกับ	รู้		ไม่รู้	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ความรู้ด้านการจัดการเงินหมุนเวียน				
1. iBanking / mBanking	22	73.33	8	26.67
2. Paypal	11	36.67	19	63.33
3. PROMPT PAY	13	43.33	17	56.67
4. Alipay	5	16.67	25	83.33
5. TrueMoney Wallet	5	16.67	25	83.33
6. อื่นๆ โปรดระบุ	0	0	0	0

จากตารางที่ 10 จำนวน และร้อยละของความรู้เกี่ยวกับการจัดการทางการเงินกับการใช้เทคโนโลยีเพื่อจัดการสำหรับกลุ่มผู้ประกอบการเกษตรกรปลอดภัยตำบลป่าไผ่ พบว่า ใช้ iBanking / mBanking มากที่สุด จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 73.33 รองลงมาคือ PROMPT PAY จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 43.33 และน้อยที่สุด จำนวนเท่ากัน 5 คน คือ Alipay และ TrueMoney Wallet

ตารางที่ 11 จำนวน และร้อยละของเกษตรกรผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรปลูกคอกับตำบลป่าไผ่ จำแนกตามความรู้ด้านการจัดการเงินทุนหมุนเวียน

ความรู้ด้านการจัดการเงินทุนหมุนเวียน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่รู้จักรบบการชำระเงินคิจิทัล	8	26.70
รู้จักรบบการชำระเงินคิจิทัล 1 ระบบ	6	20.00
รู้จักรบบการชำระเงินคิจิทัล 2 ระบบ	6	20.00
รู้จักรบบการชำระเงินคิจิทัล 3 ระบบ	5	16.70
รู้จักรบบการชำระเงินคิจิทัล 4 ระบบ	1	3.30
รู้จักรบบการชำระเงินคิจิทัล 5 ระบบ	4	13.30
รวม	30	100.00

จากตารางที่ 11 พบว่า เกษตรกรผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรปลูกคอกับตำบลป่าไผ่ ไม่รู้จักรบบการชำระเงินคิจิทัลมากที่สุด จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 26.70 รองลงมา จำนวนเท่ากัน 6 คน คือ รู้จักรบบการชำระเงินคิจิทัล 1 ระบบ และ รู้จักรบบการชำระเงินคิจิทัล 2 ระบบ คิดเป็นร้อยละ 20.00 และน้อยที่สุด คือ รู้จักรบบการชำระเงินคิจิทัล 4 ระบบ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 3.30

ตารางที่ 12 จำนวน ร้อยละ และค่านิยมของความรู้เกี่ยวกับการจัดการทางการเงินกับการใช้เทคโนโลยี เพื่อการจัดการสำหรับกลุ่มผู้ประกอบการเกษตรกรปลูกคอกับตำบลป่าไผ่

ความรู้เกี่ยวกับ	รู้		ไม่รู้		ฐานนิยม
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
ความรู้ด้านการจัดหาเงินทุน					
1. ท่านรู้จักสกุลเงินคิจิทัล หรือไม่	10	33.30	20	66.70	ไม่รู้
2. ท่านรู้หรือไม่ว่า ในการระดมทุนทางธุรกิจ (หาเงิน) นอกจากเงินทุนที่เป็นสกุลเงินบาท เราสามารถระดมทุน (หาเงิน) ที่เป็นสกุลเงินคิจิทัลได้ด้วย	6	20.00	24	80.00	ไม่รู้
3. ท่านรู้หรือไม่ว่า ในปัจจุบันนี้ มีช่องทางในการเข้าถึง แหล่งเงินทุนที่เหมาะสม โดยที่ไม่ต้องหาข้อมูลเองให้ยุ่งยาก เช่น refinn.com	5	16.70	25	83.30	ไม่รู้

จากตารางที่ 12 จำนวน ร้อยละ และค่านิยมของความรู้เกี่ยวกับการจัดการทางการเงินกับการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการสำหรับกลุ่มผู้ประกอบการเกษตรกรปลูกคอกับตำบลป่าไผ่ พบว่า

ความรู้ด้านการจัดหาเงินทุน พบว่า ข้อความที่ 1 มีเกษตรกร จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 โดยู้จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 33.30 ตอบไม่รู้ 20 คน คิดเป็นร้อยละ 66.70 พบว่าโดยส่วนใหญ่ตอบไม่-

รู้ (ฐานนิยม “ไม่รู้”) ข้อความที่ 2 มีเกษตรกร จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 โดยรู้จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 ตอบไม่รู้ 24 คน คิดเป็นร้อยละ 80.00 พบว่าโดยส่วนใหญ่ตอบไม่รู้ (ฐานนิยม “ไม่รู้”) ข้อความที่ 3 มีเกษตรกร จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 โดยรู้จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 16.70 ตอบไม่รู้ 25 คน คิดเป็นร้อยละ 83.30 พบว่าโดยส่วนใหญ่ตอบไม่รู้ (ฐานนิยม “ไม่รู้”)

ส่วนที่ 3 วัดความพร้อมเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการทางการเงิน

ตารางที่ 13 ระดับค่าเฉลี่ยของความพร้อมต่อความรู้เกี่ยวกับการจัดการทางการเงินกับการใช้เทคโนโลยีเพื่อจัดการ ในด้านต่าง ๆ ของผู้ประกอบการเกษตรกรปลอดภัยตำบลป่าไผ่

ระดับความพร้อมการดำเนินการจัดการทางการเงินกับการใช้เทคโนโลยีเพื่อจัดการของกลุ่มผู้ประกอบการเกษตรกรปลอดภัยตำบลป่าไผ่	ระดับความคิดเห็น		
	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับค่าเฉลี่ย
1. ท่านได้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวางแผนทางการเงินหรือไม่	1.67	1.241	ใช้น้อย
2. ท่านได้ใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการชำระเงินค่าสินค้าและบริการหรือไม่	2.53	1.479	ใช้ปานกลาง
3. ท่านได้ใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการตรวจสอบการชำระเงินค่าสินค้าและบริการของลูกค้าหรือไม่	2.30	1.442	ใช้ปานกลาง
4. ท่านได้มีการระดมเงินทุนผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์อื่นๆหรือไม่	1.33	0.802	ใช้น้อย

จากตารางที่ 13 จะเห็นได้ว่ารายละเอียดแต่ละข้อของระดับความพร้อมการดำเนินการจัดการทางการเงินกับการใช้เทคโนโลยีเพื่อจัดการของกลุ่มผู้ประกอบการเกษตรกรปลอดภัยตำบลป่าไผ่สามารถอธิบายได้ดังนี้ ข้อความที่ 1 “ท่านได้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวางแผนทางการเงินหรือไม่” ผลวิเคราะห์พบว่า เกษตรกรมีระดับความเห็น คือ ใช้น้อย โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 1.67 ข้อความที่ 2 “ท่านได้ใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการชำระเงินค่าสินค้าและบริการหรือไม่” ผลวิเคราะห์ พบว่า เกษตรกรมีระดับความเห็น คือ ใช้ปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.53 ข้อความที่ 3 “ท่านได้ใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการตรวจสอบการชำระเงินค่าสินค้าและบริการของลูกค้าหรือไม่” ผลวิเคราะห์ พบว่า เกษตรกรมีระดับความเห็น คือ ใช้ปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.30 ข้อความที่ 4 “ท่านได้มีการระดมเงินทุนผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์อื่นๆหรือไม่” ผลวิเคราะห์ พบว่า เกษตรกรมีระดับความเห็น คือ ใช้น้อย โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 1.33

ส่วนที่ 4 ปัญหาและอุปสรรคในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการทางการเงิน

ปัญหาและอุปสรรคที่กลุ่มชุมชนเกษตรกรประสบ	แนวทางการแก้ไขที่ดำเนินการแล้ว
1. ปัญหาบางอย่างเทคโนโลยีทางการเงินใช้งานยาก และมีฟังก์ชันไม่ครบตามที่ต้องการ บางฟังก์ชันมีค่าใช้จ่าย	- ได้ใช้วิธีการเข้าไปอบรมการใช้งาน โปรแกรม excel ซึ่งเป็น โปรแกรมประมวลผลที่ติดตั้งมาพร้อมกับ ระบบปฏิบัติการของ windows ในคอมพิวเตอร์ PC หรือ Laptops สามารถใช้งานได้เลยโดยไม่มีค่าใช้จ่ายเพิ่มเติม
2. ปัญหาการจบการศึกษาต่ำ ไม่รู้เรื่องเกี่ยวกับเทคโนโลยีทางการเงิน	- จัดตั้งกลุ่ม line เพื่อไว้สื่อสารกับผู้ประกอบเกษตรกรปลอดภัย ในประเด็นที่ต้องการหาหรือเพิ่มเติม
3. ปัญหาการไม่ค่อยได้ใช้เทคโนโลยีทางการเงินในชีวิตประจำวัน จึงทำให้เกษตรกรหลงลืม หรือใช้ไม่เป็นในปัจจุบัน	- จัดตั้งกลุ่ม line เพื่อไว้สื่อสารกับผู้ประกอบเกษตรกรปลอดภัย ในประเด็นที่ต้องการหาหรือเพิ่มเติม
4. ปัญหาการใช้เทคโนโลยีทางการเงิน ใช้คนละภาษากับในชีวิตประจำวัน จึงทำให้เกษตรกรคิดว่ามันค่อนข้างยาก จึงไม่อยากจะเรียนรู้	
5. ปัญหาเรื่องความทันสมัยของเทคโนโลยีทางการเงิน จึงทำให้เกษตรกรบางรายตามไม่ทันหรือไม่เข้าใจเทคโนโลยีทางการเงินในปัจจุบัน	

บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุป อภิปรายผล

ชุมชนในพื้นที่ตำบลป่าไผ่ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ซึ่งเทศบาลตำบลป่าไผ่ได้มีนโยบายสนับสนุนและส่งเสริม ให้มีการพัฒนาการเกษตรอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะเกษตรอินทรีย์ อีกทั้งส่งเสริมให้มีการสร้างอาชีพให้แก่ผู้สูงอายุและกลุ่มอาชีพอื่นๆ แต่ด้วยปัญหาทางด้านสภาพแวดล้อม ปัจจัยภายใน เช่น ความรู้ทางการบริหารการเงิน และปัจจัยภายนอกอื่นๆ ที่ทำให้การดำเนินกิจกรรมต่างๆ ไม่บรรลุผลสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับ Ani C. G. P., Kelmara M. V., Daniel A. C. & Reisoli B. F. (2015) และ Colleen T. A. (2015) ชุมชนในพื้นที่ตำบลป่าไผ่ จึงมีความต้องการ ที่จะพัฒนาและแก้ไขปัญหาต่างๆ ดังนี้ โดยความต้องการของชุมชนป่าไผ่ ต้องการการส่งเสริมการประกอบอาชีพ โดยคำนึงถึงเงินลงทุนของเกษตรกร และก่อให้เกิดการต่อยอดการผลิต ทั้งสนับสนุน ให้ความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการกลุ่มเกษตรกร การสร้างผู้นำกลุ่ม ระเบียบกลุ่ม และบทบาทหน้าที่ นอกจากนี้การเข้าถึงพื้นที่อย่างทั่วถึง ประเด็นสำคัญอย่างหนึ่งในการขับเคลื่อนกลุ่มให้บรรลุวัตถุประสงค์ ของการพัฒนา คือการบริหารการเงิน โดยงานวิจัยชิ้นนี้ได้ศึกษาถึงความพร้อมในการดำเนินงานด้านการบริหารการเงินของผู้ประกอบการเกษตรกร ปลอดภัยพื้นที่ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ โดยได้มีการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง แนวคิดการจัดการทางการเงิน แนวคิดด้านนวัตกรรมทางการเงิน และ แนวคิดเกี่ยวกับ e-Payment มาเป็นกรอบในการศึกษา ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือ ประชาชนในชุมชนป่าไผ่กลุ่มเกษตรกร ในชุมชนป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง เลือกมาจำนวน 30 ตัวอย่าง ในการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีการรวมรวมข้อมูลโดยผ่านแบบสอบถามถึง โครงสร้าง และการสนทนากลุ่มย่อย (Focus group) นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เชิงสถิติพรรณนา โดยวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และ ฐานนิยม โดยผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรผู้ประกอบการปลอดภัยตำบลป่าไผ่ มีอายุต่ำสุด คือ 19 ปี และอายุสูงสุด คือ 71 ปี มีค่าเฉลี่ย 47.30 เป็นเพศชาย จำนวน 16 คน และเพศหญิง จำนวน 14 คน ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ประกอบอาชีพเกษตรปลอดภัย เป็นระยะเวลา 1 - 5 ปี มากที่สุด รองลงมา คือทำเกษตรปลอดภัยระยะเวลามากกว่า 20 ปี มีรายได้ต่ำสุด คือ 2,000 บาท/เดือน และรายได้สูงสุด คือ 300,000 บาท/เดือน มีค่าเฉลี่ย 21,283.33 บาท และมีค่าใช้จ่ายต่ำสุด คือ 400 บาท/เดือน และรายได้สูงสุด คือ 100,000 บาท/เดือน มีค่าเฉลี่ย 9,253.33 บาท พบว่าเกินครึ่งไม่รู้จักโปรแกรมคำนวณเกี่ยวกับเทคโนโลยีทางการเงิน ซึ่งสอดคล้องกับ OECD(2012) และ ธนาคารแห่งประเทศไทย(2556) ผลการวัดความรู้ทางการเงินของกลุ่มพบว่า มีความรู้ ด้านการวางแผนการเงิน แต่ไม่รู้ว่าสามารถนำ excel มาประยุกต์ในกระบวนการวางแผนได้ ส่วนด้านการใช้เทคโนโลยีช่วยในการจัดการเงินทุนพบว่า กลุ่มผู้ประกอบการฯ ส่วนใหญ่ มีความรู้ เกี่ยวกับระบบการชำระเงิน ผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยระบบที่รู้จักมากที่สุด ได้แก่ iBanking / mBanking รองลงมาคือ PROMPT PAY และ Paypal ตามลำดับ ซึ่งกลุ่มผู้ประกอบการฯ เกินครึ่งที่รู้จักช่องทางชำระเงินผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์มากกว่า 1 ระบบ ในด้านการ

จัดหาเงินทุน พบว่ากลุ่มผู้ประกอบการฯ ส่วนน้อยที่จะรู้จักเงินสดดิจิทัล การระดมเงินทุนดังกล่าว และการเข้าถึงแหล่งข้อมูลในการระดมทุน ผลการวัดความพร้อมเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการทางการเงิน พบว่า ผู้ประกอบการเกษตรปลอดภัย ตำบลป่าไผ่ จังหวัดเชียงใหม่ มีการใช้โปรแกรม excel ในการวางแผนทางการเงิน และระดมเงินทุนผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์อยู่ในระดับต่ำ (ใช้น้อย) มีการชำระค่าสินค้า โดยผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ และการตรวจสอบรายการ อยู่ในระดับปานกลาง โดยพบว่าปัญหาและอุปสรรคในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการทางการเงิน คือ การใช้งานยาก มีค่าใช้จ่ายและไม่ได้ช่วยซึ่งสอดคล้องกับ จูติมา ชูเชิด และคณะ (2562) ทั้งนี้ทางผู้วิจัย ได้มีการเข้าไปถ่ายทอดความรู้ ในรูปแบบการอบรมการใช้ excel สำหรับงานด้านการเงิน พร้อมนี้ทางทีมวิจัย ได้จัดตั้งกลุ่ม line สำหรับใช้ในการติดต่อสื่อสารด้วย

ข้อเสนอแนะของการวิจัย

จากศึกษาถึงความพร้อมในการดำเนินงานด้านการบริหารการเงินของผู้ประกอบการเกษตรปลอดภัยพื้นที่ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ 1. จากผลการศึกษาพบว่า ผู้ประกอบการเกษตรปลอดภัยพื้นที่ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ มีความรู้ด้านการบริหารการเงิน ในเรื่อง การวางแผน การจัดทำงบการเงิน ที่เกี่ยวข้อง แต่ยังไม่มีการนำเทคโนโลยีทางด้านบริหารการเงินมาใช้มากนัก เนื่องจากผู้ประกอบการเกษตรฯ เป็นผู้สูงวัย และการเข้าถึงเทคโนโลยีทำได้ช้า ควรให้ส่งเสริมการเพิ่มความรู้ทางด้านเทคโนโลยีการบริหารการเงิน โดยอาจจัดส่งบุคลากร เข้ารับการอบรมก่อนและนำความรู้ที่ได้มาถ่ายทอดอีกครั้งหนึ่ง

ข้อจำกัดของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาถึงความพร้อมทางด้านการบริหารการเงิน แต่ยังไม่ได้ศึกษาถึง การยอมรับเทคโนโลยีทางการเงิน ที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงาน

Colleen T. A. (2015). Financial literacy and financial behavior: Assessing knowledge and confidence.

Financial Services Reviews Vol.24 pp.101-117.<http://eds.b.ebscohost.com/eds/detail/detail?vid=0&sid=a5306cbb-757a-4618-8c16-887fed550953%40sessionmgr101&bdata=JnNpdGU9ZWRzLWxpdmU%3d#AN=103068434&db=bsx>

OECD: Organization for Economic Cooperation and Development. (2012). Measuring Financial Literacy: Questionnaire and Guidance Notes for Conducting an Internationally Comparable Survey of Financial Literacy, INFF International Network on Financial Education.<http://www.oecd.org/education/highlights.pdf>.

SiamCashflow. หน้าี่และควมรบัผดชอบของผูบรหการเงิน. ที่มา:

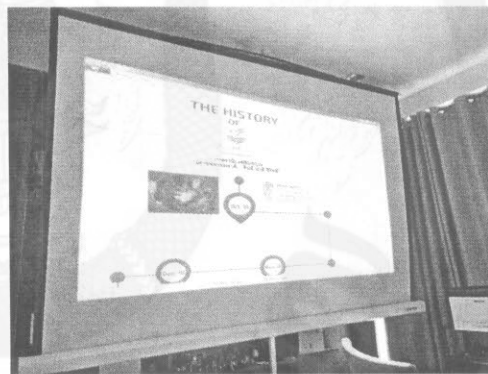
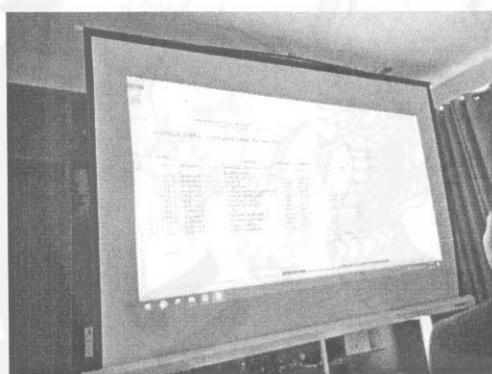
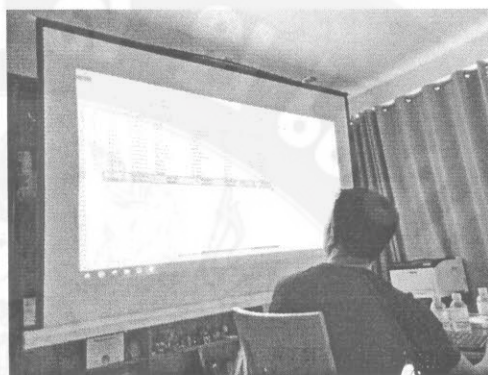
<https://sites.google.com/site/siamcashflow/sara-kar-reiyn-ru-cak-siamcashflow-com/hnathi-laca-khwam-rab-phid-chxb-khxng-phu-brihar-thangkar-ngein> (11 ธันวาคม 2561)

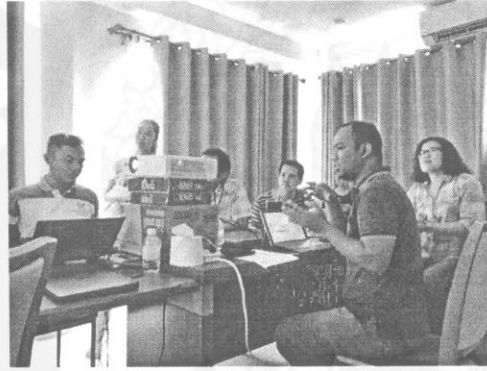

ภาคผนวก

ลงพื้นที่สอนการใช้โปรแกรม Excel เกี่ยวกับการบริหารทางการเงิน

พบกับผู้ประกอบการในพื้นที่ เพื่อหาข้อมูลเพิ่มเติม

ลงพื้นที่สำรวจและเก็บข้อมูลแบบสอบถาม

แบบสอบถามเรื่อง
ความพร้อมด้านการเงินดิจิทัลเพื่อการจัดการทางการเงิน
ของผู้ประกอบการเกษตรปลอดภัย

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพร้อมด้านการเงินดิจิทัลเพื่อการจัดการทางการเงินของผู้ประกอบการเกษตรปลอดภัย ทั้งนี้ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามจะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารจัดการด้านการเงินของผู้ประกอบการเกษตรปลอดภัยต่อไปในอนาคต ผู้วิจัยขอขอบพระคุณที่ท่านได้เสียสละเวลาในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

คำชี้แจง โปรดกรอกข้อมูล หรือ ทำเครื่องหมาย (/) ลงใน () หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. อายุปี
2. เพศ () ชาย () หญิง
3. ระดับการศึกษา () ต่ำกว่าปริญญาตรี () ปริญญาตรี () สูงกว่าปริญญาตรี
4. ระยะเวลาในการเป็นผู้ประกอบการเกษตรปลอดภัย ปี..... เดือน
5. ผลิตภัณฑ์เกษตรปลอดภัยของท่าน คือ
6. รายได้จากการประกอบธุรกิจ ต่อเดือน บาท
7. ค่าใช้จ่ายในการประกอบธุรกิจ ต่อเดือน บาท
8. ท่านรู้จักโปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการคำนวณอะไรบ้าง
 - 8.1
 - 8.2
 - 8.3
9. ท่านเคยใช้โปรแกรม Excel ในการคำนวณหรือไม่ () เคย () ไม่เคย
10. ถ้าเคย เคยใช้ฟังก์ชันอะไรบ้าง

.....

	2.5 TrueMoney Wallet		
	2.6 อื่นๆ โปรดระบุ		

ความรู้ด้านการจัดหาเงินทุน		คำตอบที่ท่านเลือก	
		รู้	ไม่รู้
1	ท่านรู้จักสกุลเงินดิจิทัล หรือไม่		
2	ท่านรู้หรือไม่ว่า ในการระดมทุนทางธุรกิจ (หาเงิน) นอกจากเงินทุนที่เป็นสกุลเงินบาท เราสามารถระดมทุน (หาเงิน) ที่เป็นสกุลเงินดิจิทัลได้ด้วย		
3	ท่านรู้หรือไม่ว่า ในปัจจุบันนี้ มีช่องทางในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนที่เหมาะสม โดยที่ไม่ต้องหาข้อมูลเองให้ยุ่งยาก เช่น refin.com		

ส่วนที่ 3 วัดความพร้อมเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการทางการเงิน

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย (/) ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด ในช่องระดับความคิดเห็น ซึ่งมี 5 ระดับ ได้แก่ ได้ใช้มากที่สุด = 5 ได้ใช้มาก = 4 ได้ใช้ปานกลาง = 3 ได้ใช้น้อย = 2 และไม่ได้ใช้เลย = 1

ประเด็นความคิดเห็น		ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1	ท่านได้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวางแผนทางการเงิน หรือไม่					
2	ท่านได้ใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการชำระสินค้าและบริการหรือไม่					
3	ท่านได้ใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการตรวจสอบการชำระสินค้าและบริการของลูกค้านหรือไม่					
4	ท่านได้มีการระดมเงินทุนผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์อื่นๆ หรือไม่					

ส่วนที่ 4 ปัญหาและอุปสรรคในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการทางการเงิน

.....

.....

.....

.....

.....
.....

ขอขอบพระคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

